

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1	
Titlul proiectului de act normativ	
Lege	
pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice	
Secțiunea a 2-a	
Motivul emiterii actului normativ	
1. Descrierea situației actuale	<p>Comunicațiile electronice sunt o parte importantă a vieții cotidiene, iar unele dintre activitățile zilnice sunt legate de furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice. Drept urmare, unul dintre obiectivele ce trebuie urmărite pe termen mediu și lung este acela de dezvoltare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice și, prin urmare, este permanent necesară o abordare menită să încurajeze investițiile în rețele de înaltă capacitate, menținând și obiectivul cadrului normativ de a asigura o funcționare mai competitivă a pieței, la prețuri reduse și cu o mai bună calitate a serviciilor furnizate.</p> <p>Sectorul comunicațiilor electronice este unul extrem de dinamic și are influențe ori efecte asupra multor segmente de activitate, conectivitatea fiind un element esențial atât în domeniul economic, cât și pentru utilizatorii finali. Este cunoscut că tot mai multe entități economice, precum și utilizatorii finali se bazează tot mai mult pe serviciile de date și de acces la internet menite să asigure o conectivitate adecvată atât pentru desfășurarea activităților economice, cât și pentru satisfacerea nevoilor utilizatorilor finali. Se admite că un grad ridicat de conectivitate al întreprinderilor și al utilizatorilor finali are un rol important în reducerea unor decalaje încă existente, iar de acest domeniu se leagă și unele aspecte ce țin de administrația publică și modul în care interacționează aceasta cu beneficiarii serviciilor publice. Ca atare, digitalizarea serviciilor publice trebuie să fie o preocupare constantă a tuturor entităților din cadrul administrației publice, iar pentru ca acest lucru să fie realizat este necesar a fi asigurată și o conectivitate adecvată prin intermediul rețelelor de comunicații electronice.</p> <p>După cum se cunoaște furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice poate contribui la atingerea unor obiective stabilite prin alte documente¹ programatice adoptate la nivel național (și chiar european), inclusiv cele care privesc digitalizarea serviciilor publice prestate în beneficiul cetățenilor. Nu în ultimul rând, comunicațiile electronice sunt esențiale și pentru sectorul guvernamental, îndeosebi în ceea ce privește spectrul de frecvențe radio (iar administrarea și gestionarea acestuia trebuie să țină seama de cerințele și necesitățile naționale) normele în vigoare având importante prevederi ce sunt aplicabile unor domenii precum ordinea publică, securitatea națională și apărarea națională.</p> <p>La nivel național, sectorul comunicațiilor electronice se sprijină pe un cadru de reglementare național format în principal din:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare;b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare;c) Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, cu modificările și completările ulterioare.

¹ Hotărârea Guvernului nr. 414/2015 privind aprobarea Programului pentru implementarea Planului Național de Dezvoltare a Infrastructurii NGN (Next Generation Network) și Hotărârea Guvernului nr. 245/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind Agenda Digitală pentru România 2020.

	<p>Cadrul normativ menționat anterior este aplicat în coroborare cu alte acte normative incidente sectorului.</p> <p>Actele normative menționate la lit. a) și b) de mai sus dispun asupra modului în care se autorizează și se desfășoară activitatea în domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv cu privire la autorizarea utilizării resurselor limitate din domeniul comunicațiilor electronice (resursele de spectru radio, resursele de numerotație și alte resurse tehnice asociate) în vederea furnizării de rețele și servicii de comunicații electronice și asupra organizării și funcționării autorității de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice [Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare <i>ANCOM</i> sau <i>Autoritatea</i>)].</p> <p>Legislația indicată anterior reprezintă expresia transpunerii în legislația națională a directivelor din domeniul comunicațiilor electronice (Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, Directiva 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații) adoptate în 2002, modificate și completate în 2009², precum și a Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză.</p> <p>Sectorul comunicațiilor electronice este unul cunoscut pentru capacitatea acestuia de a furniza servicii inovatoare și competitive și contribuie la dezvoltarea altor întreprinderi care, la rândul lor, inovează în segmentele lor de activitate.</p> <p>Ultima modificare și completare de amploare a legislației din domeniul comunicațiilor electronice a fost generată de transpunerea în legislația națională a directivelor adoptate în anul 2009, alte ajustări ale legislației naționale fiind generate doar de modificări și/sau completări punctuale.</p> <p>Deși domeniul comunicațiilor electronice este unul extrem de dinamic și inovator, se admite însă că este necesară o ajustare și a legislației ce stă la baza furnizării de rețele și servicii de comunicații electronice.</p> <p>Astfel, potrivit reglementărilor actuale, dreptul de acces la serviciul universal reprezintă dreptul tuturor utilizatorilor finali de pe teritoriul României de a beneficia de serviciile incluse în sfera serviciului universal, la un anumit nivel de calitate, indiferent de localizarea geografică și la tarife accesibile.</p> <p>Conform Strategiei Naționale privind implementarea serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice aprobată prin Ordinul ministrul comunicațiilor și societății informaționale nr. 461/2009 pentru aprobarea Strategiei naționale privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice, ANCOM are obligația să asigure dreptul de acces la serviciul universal pe întreg teritoriul României. Autoritatea poate desemna unul sau mai mulți furnizori de serviciu universal care să presteze unul sau</p>
--	--

² Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 de modificare a Directivelor 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora și 2002/20/CE privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice și Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice, a Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului.

mai multe servicii din sfera serviciului universal, în anumite zone sau pe întreg teritoriul României.

Principalele componente ale serviciului universal privesc: asigurarea accesului și conectarea la un punct fix la rețelele publice de telefonie și a accesului la un punct fix la serviciile de telefonie destinate publicului, accesul la telefoanele publice cu plată, asigurarea serviciului de informații privind abonații și punerea la dispoziție a registrelor abonaților precum și asigurarea de condiții echivalente de acces la serviciile incluse în sfera serviciului universal pentru utilizatorii finali cu dizabilități.

Conceptul de serviciu universal trebuie însă să evolueze odată cu progresele tehnologice și cu evoluția pieței și a cererii utilizatorilor, în acord cu modificările aduse de către Codul european al comunicațiilor electronice³, rămânând a fi văzut în continuare ca un mecanism de siguranță care garantează faptul că cel puțin un set de servicii minime este disponibil pentru toți consumatorii, la un preț accesibil.

În aplicarea unora din prevederile Legii nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, cu completările ulterioare, act normativ prin care a fost transpusă în legislația națională Directiva nr. 2014/61/UE, au fost întâmpinate anumite dificultăți, generate de înțelegerea diferită a unor norme de către entitățile care ar fi trebuit să le aplice. Astfel, aplicarea prevederilor art. 6 alin. (12) din Legea nr. 159/2016 în raport cu prevederile art. 46 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a generat o serie de interpretări și aplicări contrare voinței legiuitorului, îndeosebi în legătură cu aplicabilitatea normei de la art. 6 alin. (12) în ceea ce privește accesul pe infrastructurile fizice instalate pe drumurile județene, în special rețelele de stâlpi.

Totodată, în aplicarea art. 6 alin. (4), (5) și (6) din Legea nr. 159/2016, ANCOM a emis Decizia președintelui ANCOM nr. 997/2018 privind tarifele maxime care pot fi percepute pentru exercitarea dreptului de acces pe, deasupra, în sau sub imobilele proprietate publică. Din cauza unor diferențe de interpretare între emitent și unele entități care ar trebui să pună în aplicare acest act normativ, Decizia președintelui ANCOM nr. 997/2018 face obiectul unui litigiu între Asociația Municipiilor din România și ANCOM, fapt ce afectează claritatea și predictibilitatea cadrului legal privind accesul furnizorilor de rețele de comunicații electronice pe proprietatea publică sau privată.

Facilitarea dezvoltării rețelelor de comunicații electronice

La 27 iunie 2018 a fost publicat un Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză, document care analizează impactul produs de măsurile promovate prin aceasta și progresul făcut în scopul atingerii obiectivelor propuse (denumit în continuare, Raportul).

Potrivit Raportului, operatorii de comunicații electronice consideră că, urmare a aplicării dispozițiilor Directivei, au existat îmbunătățiri în ceea ce privește accesul la infrastructura fizică, inclusiv la infrastructura fizică interioară și la informațiile referitoare la acestea. Totuși, există încă loc de îmbunătățire, operatorii indicând că s-au înregistrat progrese limitate în sprijinirea coordonării lucrărilor civile, facilitarea procesului de solicitare a autorizațiilor de lucrări civile sau facilitarea accesului la clădiri pentru instalarea infrastructurii în clădiri.

Cu privire la procesul de autorizare a lucrărilor, Comisia Europeană reține însă că în planul disponibilității informațiilor privind autorizațiile și procedurile de acordare a acestora nu s-au înregistrat progrese. Termenele pentru soluționarea cererilor de autorizare nu au fost puse în aplicare în toate statele membre și doar câteva state membre au optat să facă posibilă depunerea electronică a cererilor de autorizare.

³ Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice.

	<p>În acest context, Raportul Comisiei Europene cuprinde o serie de acțiuni recomandate a fi întreprinse de către statele membre, printre care și asigurarea unei eficiențe mai mari a procedurilor de autorizare și promovarea unei mai bune cooperări între autoritățile de reglementare.</p> <p>În România, în ciuda progresului înregistrat prin implementarea Legii nr. 159/2016, există în continuare un potențial semnificativ de stimulare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice, prin înlăturarea unor bariere de ordin administrativ identificate pe piața comunicațiilor electronice, prin adaptarea la dinamica sectorului comunicațiilor electronice a unor prevederi care reglementează domenii conexe precum și prin simplificarea și adaptarea procedurilor de autorizare a executării lucrărilor de construcții la cerințele specifice domeniului comunicațiilor electronice.</p> <p>Simplificarea acestor proceduri administrative este necesară deoarece cadrul legislativ actual, aplicabil ca regulă tuturor lucrărilor de construcții, nu conține suficiente reglementări adaptate specificului lucrărilor de construcții din domeniul comunicațiilor electronice – lucrări cu grad mare de repetabilitate, destinate susținerii de echipamente, care presupun de exemplu amplasarea, consolidarea sau desființarea de stâlpi, piloni, ori canalizații subterane și care pot avea ca obiect și utilizarea unor elemente de infrastructură fizică existente.</p> <p>Plecând de la concluziile Raportului și menținând concepția de reglementare a Directivei 2014/61, prezentul proiect își propune introducerea unui cadru de autorizare suplău, adaptat specificului domeniului comunicațiilor electronice dar care să asigure, în același timp, autorităților statului, posibilitatea de a exercita controlul asupra modalității în care aceste lucrări sunt exercitate.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Proiectul de act normativ are ca finalitate transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, act legislativ prin care au fost reținute, într-un singur document, toate directivele din domeniul comunicațiilor electronice. Prin această reformare a cadrului european din domeniul comunicațiilor electronice s-a creat și ocazia unor modificări și completări de anvergură pentru normele naționale ce stau la baza furnizării de rețele și servicii de comunicații electronice.</p> <p>Prin proiect se propun o serie de modificări și/sau completări ce urmăresc atingerea unei mai bune conectivități pentru utilizatori, documentul fiind parte a unor măsuri de politică necesare pentru a sprijini dezvoltarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice.</p> <p>Principalele schimbări ce sunt aduse în raport de legislația ce se intenționează a fi modificată și completată privesc:</p> <p><i>A. Transpunerea Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice.</i></p> <p><i>Partea generală</i></p> <p>Dispozițiile Capitolului I - Dispoziții generale din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 au fost completate astfel încât să reflecte abordarea conceptuală propusă în prin Codul european al comunicațiilor electronice în ceea ce privește obiectul, domeniul de aplicare și scopul.</p> <p>Astfel, au fost introduse prevederi care să sublinieze faptul că actului normativ contribuie la realizarea pieței interne în cadrul Uniunii Europene în domeniul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, care să conducă la instalarea și utilizarea rețelelor de foarte mare capacitate, la concurență durabilă, la interoperabilitatea serviciilor de comunicații electronice, la accesibilitatea și securitatea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice, precum și la obținerea de beneficii în favoarea utilizatorilor finali.</p> <p>De asemenea, este evidențiat faptul că actul normativ garantează furnizarea unor servicii de comunicații electronice destinate publicului de bună calitate și la prețuri accesibile prin intermediul unui mediu concurențial și a unor posibilități de alegere efective precum și faptul că asigură cadrul pentru satisfacerea necesităților utilizatorilor finali, inclusiv a necesităților utilizatorilor finali cu dizabilități de a accesa serviciile de comunicații electronice în condiții de egalitate cu ceilalți utilizatori, în cazurile în care piața nu le îndeplinește în mod acceptabil.</p>

Nu în ultimul rând, unul din scopurile actului normativ este acela de a stabili anumite drepturi în favoarea utilizatorilor finali.

Totodată, au fost introduse prevederi prin care să se fixeze limitele de aplicare a actului normativ, prevederile acestuia neaducând atingere acțiunilor care privesc măsuri menite să asigure ordinea publică, securitatea națională și apărarea națională, normelor privind reglementarea conținutului și politica în domeniul audiovizualului precum și reglementărilor privind punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio.

Regimul de autorizare generală

Regimul de autorizare generală constituie setul de reguli și principii aplicabile persoanelor care intenționează să furnizeze rețele și servicii de comunicații electronice în România.

În vederea transpunerii Codului european al comunicațiilor electronice, anumite definiții din Ordonanța de urgență nr. 111/2011 trebuie modificate pentru a se asigura că acestea sunt în concordanță cu principiul neutralității tehnologice și pentru a ține pasul cu progresul tehnologic, inclusiv cu noile forme de gestionare a rețelelor.

În ceea ce privește capacitățile rețelelor de comunicații electronice, în trecut s-a pus accentul în special pe creșterea lărgimii de bandă disponibile, prin Codul european al comunicațiilor electronice, alți parametri devin prioritari, precum întârzierea de transfer al pachetelor de date, disponibilitatea și fiabilitatea. Astfel, rețele de foarte mare capacitate necesită parametri de performanță echivalenți cu cei pe care îi poate oferi o rețea bazată pe elemente din fibre optice, cel puțin până la punctul de distribuție din locația deservită. Aceasta corespunde, în cazul unei conexiuni la punct fix, unei performanțe a rețelei echivalentă cu cea care se poate obține prin intermediul unei infrastructuri de fibră optică până la un imobil colectiv, considerat a fi locația deservită. În cazul unei conexiuni pe suport radio, aceasta corespunde unei performanțe a rețelei similară cu cea care se poate obține pe baza unei instalații de fibră optică până la stația de bază, considerată a fi locația deservită. În conformitate cu principiul neutralității tehnologice, alte tehnologii și medii de transmisie nu ar trebui să fie excluse, în cazul în care sunt comparabile, din perspectiva capacităților lor.

Codul european al comunicațiilor electronice a modificat definiția serviciilor de comunicații electronice, luând în considerare faptul că în economia digitală, serviciile de comunicații electronice sunt adesea furnizate utilizatorului final nu numai în schimbul unei contraprestații pecuniare, dar din ce în ce mai mult în schimbul furnizării de date cu caracter personal sau al altor date, precum și prin expunerea la anunțurile publicitare. De asemenea, în cadrul serviciilor de comunicații electronice sunt identificate trei tipuri de servicii: serviciile de acces la internet, serviciile de comunicații interpersonale și serviciile care constau, în întregime sau în principal, în transmiterea de semnale prin rețelele de comunicații electronice.

Potrivit Codul european al comunicațiilor electronice, autorizarea generală a rețelelor de comunicații electronice și a serviciilor de comunicații electronice, altele decât serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, nu trebuie să facă obiectul unei decizii explicite sau altui tip de act administrativ emis de autoritatea națională de reglementare, cerințele procedurale ar trebui limitate doar la o notificare cu titlu declarativ. Codul european al comunicațiilor electronice exclude serviciile de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere de la regimul de autorizare generală, ca urmare a faptului că acest tip de servicii nu beneficiază de utilizarea resurselor de numerotație publice și nu participă la un ecosistem interoperabil asigurat la nivel public. Pentru aceste considerente, prin prezentul act normativ se exclud și de la obligația transmiterii notificării prevăzute la art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 persoanele care intenționează să furnizeze servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere.

Dobândirea dreptului de a furniza rețele publice de comunicații electronice și servicii de comunicații electronice destinate publicului nu mai este condiționată de transmiterea unei notificări complete, persoana care a transmis notificarea dobândind dreptul de a furniza rețelele și serviciile de comunicații electronice pe care le-a indicat în notificare, în măsura în care a comunicat cel puțin informații suficiente pentru identificarea ei exactă, de natură să ateste valabilitatea cererii și să permită comunicarea eficientă cu respectiva persoană. Acest fapt nu exonerează respectivul furnizor de obligația de a comunica, în mod complet și corect informațiile solicitate prin formularul-tip al notificării.

Un alt element de noutate adus de Codul european al comunicațiilor electronice, în vederea susținerii pieței interne europene și al coordonării transfrontaliere eficace, este reprezentat de noile atribuții ale Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) în ceea ce privește realizarea și menținerea unei baze de date referitoare la furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice notificați. În acest sens, ANCOM trebuie să transmită OAREC notificările complete transmise de furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice.

De asemenea, este necesară modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 pentru a integra condițiile ce are trebui să însoțească autorizațiile generale potrivit Anexei I, părțile A – C din Codul european al comunicațiilor electronice, respectiv: condiții generale, condiții specifice pentru furnizarea de rețele de comunicații electronice și condiții specifice pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere.

Prin transpunerea prevederilor art. 18 din Codul european al comunicațiilor electronice, modificarea autorizației generale este posibilă după parcurgerea procedurii de consultare publică, cu excepția cazului în care modificările propuse sunt minore și au fost convenite cu titularul drepturilor. În acest sens, potrivit considerentului (55), teza finală din Codul european al comunicațiilor electronice prevede că respectivele modificări minore „sunt acele modificări care sunt în principal administrative, care nu aduc modificări de substanță autorizațiilor generale și drepturilor individuale de utilizare și care, prin urmare, nu pot genera avantaje de natură concurențială celorlalte întreprinderi“.

Regimul resurselor limitate

Spectrul de frecvențe radio

Modul în care este administrat și gestionat spectrul de frecvențe radio are o influență însemnată asupra serviciilor de comunicații electronice furnizate utilizatorilor, acest suport, folosit în anumite condiții, putând constitui o soluție fiabilă în vederea furnizării serviciilor de comunicații electronice rapide sau ultrarapide.

Pe de altă parte, utilizarea resurselor de spectru radio este de interes și pentru alte tipuri de utilizări, inclusiv utilizările guvernamentale în domeniul ordinii publice, securității naționale și apărării naționale, situație în care proiectul aduce unele precizări suplimentare ce vin să clarifice modul în care este administrată și gestionată această importantă resursă publică limitată.

Tocmai din cauza limitării sale, administrarea spectrului radio trebuie efectuată cu respectarea unor priorități ce au drept scop utilizarea eficientă și eficace, ținându-se seama, nu în ultimul rând, de obiectivele și politicile Uniunii Europene în ceea ce privește comunicațiile electronice de mare viteză, în special accesul la internet în bandă largă.

Odată cu transpunerea cadrului de reglementare european, adoptat în 2002 și modificat în 2009, au fost adoptate măsuri pentru sporirea flexibilității și eficienței în domeniul spectrului radio, fiind introduse mecanisme noi în administrarea spectrului. Cu acea ocazie au fost introduse în legislația națională principiile neutralității tehnologiilor utilizate și a serviciilor furnizate. Ulterior, titularii drepturilor de utilizare au avut la îndemână posibilitatea de alegere a tehnologiilor utilizate în furnizarea serviciilor de comunicații electronice, în acest fel fiind stimulată alegerea modului în care titularii drepturilor de utilizare aleg, cele mai bune tehnologii disponibile și serviciile adecvate a fi furnizate, pentru fiecare tip de aplicație stabilită prin Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe radio (TNABF). Desigur, în context trebuie avute în vedere și cerințele prevăzute de legislația Uniunii Europene.

Introducerea cerințelor de neutralitate a tehnologiei și a serviciilor furnizate odată cu acordarea dreptului de utilizare a frecvențelor radio, precum și posibilitatea de a transfera drepturi de utilizare au creat un cadru ce a permis o mai mare libertate în furnizarea serviciilor de comunicații electronice pentru public.

Prin proiectul de act normativ se propun o serie de norme ce facilitează utilizarea resursei limitate de spectru radio și prin intermediul unui regim de autorizare generală în materia spectrului radio în cazul în care acest lucru este posibil, fiind stabilite o serie de criterii în funcție de care trebuie luată o decizie între regimurile de autorizare posibile conform Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice.

Regimul de autorizare a spectrului de frecvențe radio este determinat în funcție de criterii precum:

- a) particularitatea sub-benzii ori benzi de frecvențe radio ce face obiectul autorizării;
- b) nevoia de protecție împotriva interferențelor prejudiciabile;
- c) elaborarea unor condiții coerente și fiabile pentru utilizarea în comun a spectrului radio în condițiile legii;
- d) necesitatea de asigurare a calității tehnice a comunicațiilor sau a serviciului furnizat;
- e) obiective de interes general;
- f) necesitatea de a se garanta utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio.

În plus față de cele arătate anterior, prin Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice a fost introdus un nou concept ce poate fi folositor pentru o utilizare mai eficientă a spectrului de frecvențe radio și anume *utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio*. Conceptul anterior amintit este definit ca fiind accesul care permite unui număr de doi sau mai mulți utilizatori să folosească aceleași benzi de frecvențe radio în cadrul specific ce include abordări de reglementare cum ar fi utilizarea partajată bazată pe licență, utilizarea autorizată pe baza unei autorizații generale sau utilizarea în baza unor drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau a unei combinații a acestora, pentru a facilita utilizarea în comun a unei benzi de frecvență radio, sub rezerva unui acord obligatoriu al tuturor părților implicate, în conformitate cu normele de utilizare în comun, așa cum sunt incluse în drepturile lor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, astfel încât să se garanteze tuturor utilizatorilor acorduri de utilizare în comun previzibile și fiabile, cu respectarea normelor de drept în domeniul concurenței. Odată cu acest concept se urmărește o mai bună utilizare a frecvențelor radio, exploatarea intensivă și mai eficientă a acestor resurse limitate. Cu toate acestea, este necesară respectarea unor cerințe anterior predefinite, urmând a fi avute în vedere și protejarea normelor de drept existente în domeniul concurenței. Utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio nu trebuie să fie un scop în sine întrucât acest mod de utilizare nu trebuie să afecteze concurența, aspect esențial de menținut într-o piață extrem de dinamică. Ca atare, utilizarea în comun a spectrului este posibilă doar atunci când facilitează utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, concurența și inovarea. Cu alte cuvinte, utilizarea în comun a spectrului de frecvențe radio este circumstanțiată unor criterii ce trebuie respectate atât de către autoritatea de reglementare, cât și de către utilizatorii spectrului de frecvențe radio.

Spre deosebire de reglementarea anterioară, prin proiect, în deplin acord cu cerințele stabilite prin articolul 49 paragraful (2) din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului, se propune ca durata de valabilitate a drepturilor de utilizare acordate în benzi armonizate (spectrul de frecvențe radio pentru care au fost stabilite, prin măsuri tehnice de aplicare în conformitate cu articolul 4 din Decizia nr. 676/2002/CE a Parlamentului European și Consiliul Uniunii Europene privind cadrul de reglementare pentru politica de gestionare a spectrului de frecvențe radio în Comunitatea Europeană) să fie de 20 de ani (15 ani, cu posibilitatea de prelungire a acestora cu încă 5 ani), urmând ca încă de la acordarea inițială a drepturilor să fie cunoscute, în mod transparent, criteriile generale pentru prelungirea duratei drepturilor de utilizare.

Pe de altă parte, pentru a permite o flexibilitate în aplicarea cadrului legal, proiectul de act normativ prevede și posibilitatea ca drepturile de utilizare a frecvențelor radio să fie acordate pentru perioade care pot depăși 20 de ani (dar nu mai mult de 25 de ani) în situația în care anumite benzi de frecvențe radio sunt acordate pentru prima dată în vederea furnizării serviciilor de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă (această cazualitate în care banda ori benzile de frecvențe radio sunt desemnate pentru alte servicii de radiocomunicații) sau este necesară asigurarea expirării simultane a duratei drepturilor pentru una sau mai multe benzi de frecvențe radio. În această situație, ca regulă, nu este permisă prelungirea. Prin acest mecanism se pot adopta, spre exemplu, măsuri care să conducă expirarea simultană a drepturilor de utilizare din anumite benzi de frecvențe radio care au fost acordate la momente diferite în timp și care, inevitabil, au dus la perioade diferite de expirare a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio. În mod evident, proiectul de act normativ conține și posibilitatea ca durata drepturilor de utilizare a frecvențelor radio

poată fi ajustată, inclusiv în sensul acordării drepturilor de utilizare pentru perioade mai scurte, același scop fiind urmărit - expirarea simultană a duratei drepturilor pentru una sau mai multe benzi de frecvențe radio. Și această din urmă posibilitate este admisă prin articolul 49 paragraful (4) din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului.

Ca o consecință a precizărilor exprese din cadrul normei europene cu privire la durata drepturilor de utilizare pentru benzile armonizate, în cazul celorlalte drepturi individuale de utilizare a frecvențelor radio, acolo unde acestea se acordă pentru benzile de frecvențe radio ce nu sunt armonizate, se stabilește o durată de utilizare de maxim 10 ani. Această prevedere vine ca o normă exclusiv națională, nu afectează directiva ce se intenționează a fi transpusă, și se bazează pe experiența acumulată de Autoritate în întreaga sa activitate.

Măsurile referitoare la reînnoirea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio sunt aplicabile acelor drepturi (licențe) acordate după data intrării în vigoare a proiectului de act normativ. Această viziune trebuie reținută în mod expres deoarece reprezintă consecința aplicării principiului neretroactivității legii civile. Cu alte cuvinte, normele referitoare la reînnoirea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio urmează să se aplice numai drepturilor de utilizare a frecvențelor radio acordate după data intrării în vigoare a normei naționale. De la această regulă se instituie și o excepție și anume aceea în care pentru reînnoirea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio acordate prin procedură de selecție până la data de 21 decembrie 2020 a fost inițiată deja și a fost stabilită, prin hotărâre a Guvernului, taxa de licență pentru prelungire.

Tot cu privire la spectrul radio, prin proiect se propun o serie de măsuri care au drept scop o coordonare mai aprofundată a statelor membre, știut fiind că modul în care este administrată această importantă resursă la nivel național poate avea impact asupra pieței unice de la nivelul Uniunii Europene. Au fost propuse astfel măsuri pentru o comunicare mai aprofundată a statelor membre ale Uniunii Europene prin intermediul Grupului pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (RSPG), grup consultativ al Comisiei Europene ce funcționează în considerarea Deciziei Comisiei din 11 iunie 2019 de instituire a Grupului pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio și de abrogare a Deciziei 2002/622/CE⁴. Pe de altă parte, grupul are și un important rol de mediere în ceea ce privește interferențele prejudiciabile transfrontaliere.

Prin proiect se propune, ca normă exclusiv națională, ca Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe radio (TNABF) să fie adoptat prin decizie a ANCOM, *în urma avizului conform* al Comisiei Interdepartamentale de Radiocomunicații pentru atribuirile cuprinzând benzi de frecvențe radio cu utilizare guvernamentală sau a celor aflate în partaj guvernamental/negvernamental. Această viziune vine ca urmare a faptului că TNABF este un instrument aflat în permanentă schimbare și ajustare datorită necesității de armonizare continuă a acestuia cu alte instrumente internaționale (Regulamentul Radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor, documente adoptate în cadrul Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații și/sau în cadrul Uniunii Europene în temeiul Deciziei nr. 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind cadrul de reglementare pentru politica de gestionare a spectrului de frecvențe radio în Comunitatea Europeană), iar modificarea și/sau completarea acestuia prin hotărâre a Guvernului este contraproductivă. Această modificare de abordare în raport de norma în vigoare este propusă întrucât spectrul de frecvențe radio cunoaște în prezent o dinamică accentuată atât în ceea ce desemnarea benzilor de frecvențe radio pentru diverse sisteme de radiocomunicații paneuropene și nu numai, dar și pentru diverse sisteme sau aplicații a căror utilizare este armonizată la nivel european/internațional în contextul dezvoltării segmentului de digitalizare.

TNABF contribuie la organizarea resursei limitate de spectru radio, resursă publică a statului aflată în administrarea ANCOM. Prin TNABF, conform definiției atribuirii unei benzi de frecvențe, sunt desemnate benzile de frecvențe, în scopul utilizării acestora de către unul sau mai multe servicii de radiocomunicații, terestre ori spațiale, sau de către

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=OJ%3AJOC_2019_196_R_0008.

serviciul de radioastronomie, în condiții determinate. TNABF este, așadar, un instrument adecvat de management al spectrului radio, iar nu un inventar al resursei de spectru în sensul dispozițiilor art. 288 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019. Altfel spus, TNABF reprezintă documentul care stă la baza gestionării spectrului radio în România, care cuprinde informații privind: (i) atribuirile benzilor de frecvențe radio pe servicii de radiocomunicații; (ii) desemnările benzilor de frecvențe radio pentru sistemele de radiocomunicații paneuropene și pentru diverse sisteme sau aplicații a căror utilizare este armonizată la nivel european; (iii) alte aplicații posibile în diferite benzi de frecvențe radio; (iv) reglementările și normele tehnice aplicabile în România pentru diferite benzi de frecvențe radio; (v) statutul de utilizare exclusiv sau partajat, guvernamental/negvernamental, pentru fiecare bandă de frecvențe radio.

Prin urmare, dată fiind natura informațiilor care se regăsesc în TNABF, conținutul acestuia este corelat în permanență atât la nivel european (documente adoptate în cadrul Conferinței Europene a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații și/sau în cadrul Uniunii Europene în temeiul Deciziei nr. 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind cadrul de reglementare pentru politica de gestionare a spectrului de frecvențe radio în Comunitatea Europeană), cât și la nivelul Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (e.g. art. 1 pct. 2 lit. a) din Constituția din 22 decembrie 1992 a Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor, aprobată prin Legea nr. 76/1993). Or, raportarea la normele unionale/internaționale aflate în permanență schimbare ori adaptare, fac ca acest document să fie unul în permanență ajustare, fapt ce reclamă o suplețe a procesului legislativ de aprobare.

TNABF dispune și asupra benzilor de frecvențe radio cu utilizare guvernamentală, aspect ce nu ridică probleme deosebite deoarece competențele gestionarilor de spectru radio sunt clarificate prin art. 17-18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011. Articolele indicate stabilesc în mod clar criteriile de departajare a autorităților competente să gestioneze frecvențele radio din România, dar și interdependența acestora în procesul decizional al modificării statutului de utilizare în cazul benzilor de frecvențe radio cu utilizare guvernamentală sau a celor aflate în partaj guvernamental/negvernamental, în situația în care reglementările internaționale adoptate potrivit tratatelor internaționale la care România este parte fac necesar acest lucru. După cum se cunoaște, instituțiile ce sunt parte a Comisiei Interdepartamentale de Radiocomunicații au posibilitatea de a se exprima și de a-și prezenta și susține punctele de vedere în cadrul comisiei, TNABF fiind finalizat numai după obținerea avizului conform astfel cum este acesta instituit prin art. 16 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011. Nu în cele din urmă este de amintit că prevederile Hotărârii Guvernului nr. 315/2011 privind înființarea Comisiei Interdepartamentale de Radiocomunicații sunt aplicabile atunci când este vorba de sarcinile comisiei.

Se remarcă așadar că instituțiile ce sunt parte a sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională sunt parte a Comisiei Interdepartamentale de Radiocomunicații, ce funcționează potrivit Hotărârii Guvernului nr. 315/2011 privind înființarea Comisiei Interdepartamentale de Radiocomunicații, cadru juridic care asigură interdependența decizională privind intervențiile asupra TNABF, fiind asigurată acestora construcția legislativă prin care participă la procesul decident și posibilitatea de a își preciza pozițiile lor față de orice proiect ce privește TNABF. În consecință, propunerea modificării art. 16 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 nu intră în conflict cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, scopurile celor două norme fiind neutre unul față de altul.

Prin proiect de propune modificarea definiției pentru sintagma *atribuirea unei benzi de frecvențe radio* întrucât forma în vigoare a definiției de la art. 4 alin. (1) pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 este imprecisă și poate da naștere la confuzii.

De asemenea, tot cu privire la resursele limitate de spectru radio și având în vedere prescripțiile art. 35 din Directiva (UE) 2018/1972 și pentru înțelegerea adecvată a art. 2 pct. 52 din proiectul de lege (cu referire la propunerea pentru introducerea unui nou articol, art. 26¹, în cadrul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011), a fost introdusă o definiție a *forumului de evaluare inter pares*. Acesta are rolul schimbului de bune practici

între statele membre ale Uniunii Europene și sporirea transparenței procedurilor de selecție organizate pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio.

Resursele de numerotație

Evoluția tehnologică și cea a pieței au determinat trecerea rețelelor la tehnologia de protocol internet (IP) și au permis utilizatorilor finali să aleagă dintr-o gamă variată de furnizori concurenți de servicii de voce. Noțiunea de „serviciu de telefonie destinat publicului”, utilizată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 și larg percepută ca referindu-se la serviciile tradiționale de telefonie analogică, este înlocuită cu termenul „serviciu de comunicații de voce”, termen ce are în vedere dezvoltările tehnologice și este neutru din punct de vedere tehnologic.

Pentru a susține libera circulație a mărfurilor, a serviciilor și a persoanelor în interiorul Uniunii, în Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice s-a prevăzut posibilitatea de utilizare a anumitor resurse naționale de numerotație într-o manieră extrateritorială, respectiv în afara teritoriului statului membru care alocă numărul. În acest sens, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 a fost completată în vederea asigurării cadrului legal național pentru utilizarea extrateritorială a anumitor resurse de numerotație din planurile naționale de numerotație pentru furnizarea altor servicii de comunicații electronice decât cele de comunicații interpersonale și asigurarea respectării actelor normative relevante, în special a normelor privind protecția consumatorilor și a altor norme referitoare la utilizarea resurselor de numerotație, indiferent de locul în care au fost acordate drepturile de utilizare și în care sunt utilizate resursele de numerotație în cadrul Uniunii Europene.

Astfel, furnizorii care utilizează resurse de numerotație, prevăzute cu utilizare extrateritorială în Planul național de numerotație, în alte state membre ale Uniunii Europene au obligația de a respecta Planul național de numerotație și condițiile de utilizare a respectivelor resurse de numerotație aplicabile pe teritoriul României, precum și normele privind protecția consumatorilor și alte norme naționale, referitoare la utilizarea resurselor de numerotație, aplicabile în statele membre în care se folosesc respectivele numere. Verificarea respectării obligațiilor legale asociate utilizării extrateritoriale a resurselor de numerotație și sancționarea eventualelor încălcări se realizează cu concursul autorităților naționale de reglementare, respectiv al autorităților competente din statele membre ale Uniunii Europene în care se folosesc aceste categorii de resurse de numerotație. Cerințele privind utilizarea extrateritorială nu aduc atingere competențelor statelor membre de a bloca, de la caz la caz, accesul la numere sau servicii în cazul în care acest lucru este justificat din motive de fraudă sau de abuz.

În același timp, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 a fost completată în vederea asigurării cadrului legal la nivel primar pentru a putea fi utilizate și în România resurse de numerotație nongeografice pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, altele decât cele de comunicații interpersonale, pentru care dreptul de utilizare este acordat de alte autorități din statele membre ale Uniunii Europene, fără a aduce atingere Regulamentului (UE) nr. 531/2012 și art. 73 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011.

Suplimentar acestor noi prevederi stabilite în vederea transunerii Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului, ANCOM poate stabili condițiile pentru utilizarea pe teritoriul României a resurselor de numerotație nongeografice, pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, provenind din planurile de numerotație ale altor state ce nu sunt membre ale Uniunii Europene și pentru furnizarea de servicii de comunicații interpersonale, provenind din planurile de numerotație ale statelor membre, precum și condițiile în care anumite categorii de numere din Planul național de numerotație vor putea fi folosite extrateritorial pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice. Prin urmare, prevederile art. 38³ vor permite ANCOM adaptarea în timp util a cadrului legal național în ceea ce privește utilizarea resurselor de numerotație pentru furnizarea cu caracter extrateritorial (nu doar în statele membre UE) de servicii de comunicații electronice și protecția utilizatorilor respectivelor servicii, la evoluțiile ce au loc la nivel european și internațional, fără a fi necesară modificarea sau completarea legislației primare.

ANCOM poate adopta, împreună cu autoritățile competente din alte state membre ale Uniunii Europene, un Plan comun de numerotație, pentru toate sau anumite categorii de resurse de numerotație.

A altă completare a cadrului legal în domeniul gestionării resurselor de numerotație are ca obiect reglementarea posibilității ANCOM de stabili, în condițiile existenței și menținerii disponibilității resurselor de numerotație din Planul național de numerotație, anumite resurse de numerotație pentru care dreptul de utilizare se acordă unor persoane ce nu furnizează rețele publice de comunicații electronice sau servicii de comunicații electronice destinate publicului.

Aceste prevederi legale asigură transpunerea art. 93(2) din Directiva (UE)2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice ce au la bază tendințele recente din domeniul comunicațiilor electronice. Astfel, cererea pentru resurse de numerotație a crescut semnificativ, în principal ca urmare a dezvoltării a serviciilor de tipul Machine-to-Machine (M2M), a dispozitivelor și produselor conectate care echipează mașini, case, clădiri etc.

Potrivit *BEREC guidelines on common criteria for the assessment of the ability to manage numbering resources by undertakings other than providers of electronic communications networks or services and of the risk of exhaustion of numbering resources if numbers are assigned to such undertakings* BoR (20) 50 din 6 martie 2020, Machine-to-Machine este un serviciu care implică un transfer automat de date și informații între dispozitive sau aplicații bazate pe software cu interacțiune umană limitată sau deloc.

Studii privind acoperirea rețelor de comunicații electronice

Realizarea studiilor privind acoperirea rețelor de comunicații electronice va fi prevăzută expres ca sarcină pentru ANCOM și va dobândi caracter permanent. De asemenea, scopul studiilor de acoperire va fi semnificativ extins, acestea urmând să fie utilizate și ca instrument pentru reglementarea piețelor, pentru definirea obligațiilor de acoperire corespunzătoare drepturilor de utilizare a frecvențelor radio sau pentru identificarea ariilor de intervenție prin mecanismele serviciului universal.

Un alt element de noutate va consta în identificarea de către ANCOM, pe baza studiilor de acoperire, a zonelor care nu sunt deservite nici de rețelele de foarte mare capacitate, nici de rețelele capabile să asigure viteze de descărcare a datelor de cel puțin 100 de Mbps, iar previziuni de acoperire a acestor zone cu astfel de rețele nu există în viitorul apropiat. Publicarea acestor zone ar putea motiva realizarea de investiții de către operatorii care ar dori să beneficieze de avantajele „primului venit”. Drept urmare, în zonele identificate de ANCOM pot fi organizate proceduri de validare a intențiilor de instalare a unor rețele de foarte mare capacitate.

Pentru încurajarea concurenței, dacă piața nu asigură, ANCOM va trebui să pună la dispoziția utilizatorilor finali și să actualizeze periodic un instrument de informare prin care aceștia să identifice, la un nivel de detaliu util, disponibilitatea conectivității la rețele de comunicații electronice într-o anumită zonă.

ANCOM va pune la dispoziția autorităților administrației publice centrale sau locale informații din studiile de acoperire care au, potrivit legii, caracter de secret comercial dacă aceste informații sunt necesare autorităților în cauză pentru exercitarea propriilor atribuții legale, dacă autoritățile își asumă să protejeze la rândul lor caracterul confidențial al informațiilor primite de la ANCOM și dacă părților de la care provin informațiile li s-a adus la cunoștință posibilitatea sau faptul transmiterii informațiilor către autorități. S-a realizat o referință generală la exercitarea propriilor atribuții legale de către autoritățile administrației publice centrale sau locale pentru că informațiile de acoperire ar putea fi necesare pentru o varietate largă de scopuri, de la nevoia de a amenaja mai eficient teritoriul până la cea de lua decizii în ceea ce privește realizarea ori amplasarea unor obiective de interes public.

Studiile privind acoperirea rețelor de comunicații electronice prevăzute în prezentul act normativ se deosebesc de inventarul rețelor publice de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură fizică necesare susținerii acestora prevăzut la art. 40 alin. (3)

din Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, cu completările ulterioare. Studiile de acoperire vizează identificarea ariilor geografice, la un anumit nivel de detaliu, pe care ar putea să le deservească sau pe care nu ar fi în măsură să le deservească cu servicii în bandă largă rețelele de comunicații electronice. Inventarul vizează, în principal, stabilirea traseelor pe care le urmează rețelele publice de comunicații electronice. Rezultatele oferite de studiile de acoperire ar trebui să aibă un grad rezonabil de aproximare, pe când cele ale inventarului ar trebui să aibă un grad ridicat de certitudine. Studiile de acoperire și inventarul sunt instrumente complementare, dar distincte în ceea ce privește obiectivele urmărite și rezultatele pe care pot să le ofere.

Portabilitate și transfer la un alt furnizor de servicii de acces la internet

În ceea ce privește serviciul de portabilitate este de menționat că au fost extinse drepturile utilizatorilor finali. Astfel, utilizatorii finali vor putea, în anumite condiții, să își păstreze numărul de telefon asignat printr-un contract care a încetat între timp. De asemenea, s-a prevăzut expres ca utilizatorilor finali să nu le fie percepute tarife pentru serviciul de portabilitate, respectiv să li se activeze numerele în termen de o zi lucrătoare de la data convenită cu furnizorul.

A fost reglementată procedura de urmat în cazul eșuării portării. Într-o asemenea eventualitate, furnizorul la ale cărui servicii se renunță reactivează numărul utilizatorului final și îi prestează în continuare, în aceleași condiții, serviciile aferente, până la activarea serviciilor de către noul furnizor.

Suplimentar serviciului de portabilitate a fost reglementat și transferul la un alt furnizor de servicii de acces la internet. În cazul ambelor procese furnizorul la al cărui serviciu se renunță are obligația să continue furnizarea, în aceleași condiții, până la momentul activării serviciului de către noul furnizor, contractul cu furnizorul la al cărui serviciu se renunță încetând de drept, fără niciun fel de formalitate, la momentul finalizării, după caz, a portării sau transferului. În cazul ambelor procese întreruperea serviciului nu ar trebui să depășească o zi lucrătoare. În cazul ambelor procese ANCOM este competentă să stabilească procedura prin care furnizorii acordă utilizatorilor finali despăgubiri în situația în care portarea sau transferul nu sunt realizate în termen ori sunt realizate în absența acordului utilizatorilor finali ori dacă nu se respectă programările stabilite pentru servicii sau pentru instalare. Pentru consumatori s-a prevăzut ca, în plus, să li se returneze, la cerere, creditul rămas neutilizat plătit în avans furnizorului la al cărui serviciu se renunță, drept valabil în cazul ambelor procese.

ANCOM va stabili restul condițiilor de realizare a procesului de portare și a celui de transfer la un alt furnizor de servicii de acces la internet.

Securitatea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 include un capitol special dedicat securității și integrității rețelelor și serviciilor de comunicații electronice care transpune în legislația națională prevederile Capitolului IIIA din Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice revizuită, și are ca scop stabilirea unui cadru general pentru asigurarea utilizării în siguranță a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, în special prin informarea utilizatorilor în legătură cu incidentele care afectează în mod semnificativ securitatea și integritatea rețelelor și serviciilor, precum și prin stabilirea responsabilităților furnizorilor și a atribuțiilor autorității de reglementare în acest domeniu.

Ca urmare a definirii securității rețelelor și serviciilor, respectiv a noțiunii de incident de securitate, în cadrul Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, a fost completată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 în sensul definirii acestor noțiuni.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 reglementează obligația furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice

destinate publicului de a asigura un nivel adecvat al securității rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice. În acest sens, respectivi furnizori au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a garanta integritatea rețelelor proprii, în scopul garantării continuității furnizării serviciilor de comunicații electronice prin intermediul acestor rețele. Noul cadru de reglementare la nivel european menține aceste obligații, identificând categoriile de măsuri ce ar trebui adoptate de furnizori în vederea garantării securității propriilor rețele și, respectiv, servicii, precum și pentru a preveni sau reduce la minim impactul incidentelor de securitate. De asemenea, sunt reglementați parametrii în funcție de care este determinată amploarea impactului unui incident de securitate, în vederea îndeplinirii obligației de notificare la ANCOM a acelor incidente de securitate care are un impact semnificativ asupra rețelelor sau serviciilor.

Se completează Capitolul IV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 în sensul că furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului trebuie să informeze, în mod gratuit, utilizatorii cu privire la amenințările de securitate specifice și semnificative și cu privire la măsurile pe care le pot lua pentru a-și proteja securitatea comunicațiilor, de exemplu prin folosirea unor anumite tipuri de software sau de tehnologii de criptare.

În cazul producerii unui incident de securitate sau al identificării unei amenințări sau vulnerabilități specifice și semnificative de securitate, ANCOM poate stabili, în sarcina furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice sau a furnizorilor de servicii de comunicații electronice destinate publicului, instrucțiuni obligatorii, adoptate prin decizia Autorității, ce pot avea ca obiect inclusiv măsuri necesare și termenele de punere în aplicare, în scopul remedierii incidentului de securitate sau al împiedicării producerii acestuia. Stabilirea acestor măsuri obligatorii presupune intervenția rapidă a ANCOM pentru a se asigura eficiența măsurilor specifice impuse, motiv pentru care procesul de adoptare al respectivelor decizii este incompatibil cu procedura de consultare publică reglementată prin art. 135 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011.

Având în vedere că numărul și complexitatea incidentelor de securitate cibernetică sunt în creștere continuă și acestea pot afecta securitatea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, ANCOM ar trebui, dacă este necesar, să fie asistată de echipele de intervenție în caz de incidente de securitate informatică („CSIRT”-uri), instituite în temeiul Directivei (UE) 2016/1148 a Parlamentului European și a Consiliului și în special de CERT-RO, ca autoritate competentă la nivel național pentru securitatea rețelelor și a sistemelor informatice. Astfel, Codul european al comunicațiilor electronice recunoaște în mod expres necesitatea ca autoritățile competente cu punerea în aplicare a dispozițiilor referitoare la securitatea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, în cazul nostru ANCOM, să aibă toate pârghiile necesare și utile îndeplinirii acestei atribuții, cooperarea între ANCOM și CSIRT-uri, pe de o parte, respectiv între ANCOM și CERT-RO, pe de altă parte, fiind unul dintre mijloacele prin care se poate asigura că incidentele de securitate care afectează securitatea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice sunt tratate în mod corespunzător.

Codul european al comunicațiilor electronice prevede faptul că autoritățile competente din statele membre ar trebui să dispună de mijloacele necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor care le revin, inclusiv prin accesul la informațiile necesare pentru a evalua nivelul de securitate al rețelelor sau al serviciilor și prin asistență, la cerere, din partea echipelor de intervenție în caz de incidente de securitate informatică („CSIRT”-uri), instituite în temeiul Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice.

În acest sens, ANCOM poate solicita CSIRT-urilor să furnizeze informații cu privire la riscurile și incidentele de securitate care afectează rețelele publice de comunicații electronice și serviciile de comunicații electronice destinate publicului și să recomande modalități de soluționare a acestora. În ceea ce privește cooperarea cu CERT-RO, proiectul de lege prevede, în acord cu dispozițiile art. 41 alin. (5) din Codul european al comunicațiilor electronice, faptul că la solicitarea ANCOM, ca autoritate competentă în sensul dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011, poate fi inițiată o consultare cu această entitate.

Cooperarea cu echipele de intervenție în caz de incidente de securitate informatică și cu CERT-RO se va face în condițiile art. 30 din Legea nr. 362/2018 privind asigurarea unui

nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, cu modificările ulterioare.

Instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă

În vederea instalării punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, operatorii vor respecta, cu unele derogări impuse de textul Directivei (UE) 2018/1972, prevederile Legii nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, cu completările ulterioare.

Astfel, definiția infrastructurii fizice din Legea nr. 159/2016 a fost extinsă pentru a include și elementele menționate de art. 57 alin. (4) din Directiva (UE) 2018/1972. Procedura de acces a furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la infrastructurile fizice proprietate publică sau privată a statului sau unităților administrativ-teritoriale, este cea stabilită prin dispozițiile din actul național care transpune Directiva 2014/61/UE, respectiv Legea nr. 159/2016, prevederi care reglementează accesul la infrastructura fizică a operatorilor de rețea, dacă persoanele care le au în proprietate, administrare, concesiune, închiriere ori folosință au această calitate, ori, în cazul în care aceste bunuri imobile sunt administrate direct de autoritățile administrației publice centrale sau locale, cu respectarea procedurii de la art. 6 și următoarele, din același act normativ. Desigur această procedură prezintă unele derogări în ceea ce privește punctele de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, impuse de transpunerea dispozițiilor art. 57 din Directiva (UE) 2018/1972, cum sunt cele legate de autorizația de construire și plata tarifelor de acces.

Eliminarea anumitor restricții privind instalarea unor elemente ale rețelelor de comunicații electronice este esențială pentru furnizarea către utilizatorii finali a noilor tehnologii de comunicații mobile. În acest sens, pentru a facilita implementarea noilor tehnologii, proiectul de act normativ completează legislația actuală privind accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la infrastructurile fizice, prin stabilirea instalării și operării în mod gratuit a punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă pe infrastructurile fizice proprietate publică sau privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale. Gratuitatea instalării are în vedere, în primul rând, infrastructurile fizice care constituie mobilierul stradal, precum stâlpii de iluminat public, semnele de circulație, semafoarele, panourile și stațiile de autobuz, de tramvai, metrou ori a altor mijloace de transport în comun. Se vor instala gratuit inclusiv brânșamentele la rețeaua de distribuție a energiei electrice, necesare pentru funcționarea punctului de acces, cât și elementele de rețea sau infrastructură fizică necesare pentru conectarea acestor puncte fie la segmentul de transport, fie la cel de distribuție, dintr-o rețea publică de comunicații electronice. Amplasarea gratuită nu vizează și construirea unor elemente de infrastructură fizică necesare pentru instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, cum ar fi stâlpi, piloni etc., acestea urmând a face obiectul unor tarife stabilite cu respectarea tarifelor maxime emise de ANCOM în temeiul prevederilor Legii nr. 159/2016.

De asemenea, instalarea, modificarea sau înlocuirea de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice a punctelor de acces radio se va realiza fără obținerea unei autorizații de construire, cu excepția situațiilor în care instalarea se realizează pe o construcție cu un regim special, cum sunt construcțiile monument istoric ori cele cu valoare arhitecturală sau istorică. În acest caz, operatorii care realizează respectivele instalări, modificări sau înlocuiri ale punctelor de acces radio cu arie de acoperire restrânsă, vor transmite notificarea prealabilă prevăzută la art. 11 alin. (4) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 933 din 13 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare.

În plus, pentru a stabili un cadru coerent în ceea ce privește autorizarea lucrărilor, proiectul include printre lucrările exceptate de dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 50/1991 de la necesitatea obținerii autorizațiilor de construire și lucrările de instalare, modificare sau înlocuire de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice a punctelor de acces radio.

Anumite categorii de puncte de acces radio urmează a fi notificate ANCOM de către operatori prin intermediul unui punct de informare unic organizat de Autoritate. Conținutul notificării urmează a fi stabilit prin decizie a ANCOM. Această procedură a fost stabilită

în acord cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1070 al Comisiei din 20 iulie 2020 de specificare a caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă în temeiul articolului 57 alineatul (2) din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice.

Drepturile utilizatorilor finali

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2011 în vigoare include un capitol – Capitolul V – dedicat drepturilor utilizatorilor finali, care transpune în legislația națională prevederile Capitolului IV din Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (Directiva privind serviciul universal). Prin proiectul de lege, prevederile Capitolului V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 au fost modificate și completate, astfel încât să fie realizată o transpunere a Titlului III *Drepturile utilizatorilor finali* din Directiva (UE) 2018/1972 în concordanță cu principiul armonizării depline avut în vedere de Codul european al comunicațiilor electronice.

În ceea ce privește drepturile utilizatorilor finali, Codul european al comunicațiilor electronice a urmărit realizarea unui nivel comun ridicat de protecție, astfel încât diferitele dispoziții privind drepturile utilizatorilor finali să fie consolidate în mod rezonabil în lumina celor mai bune practici din statele membre. Totodată, a fost avută în vedere și reglementarea situației generate de aplicabilitatea în domeniul furnizării serviciilor de comunicații electronice a prevederilor din legislația europeană în materie de protecție a consumatorilor, care reglementează cerințe referitoare la contracte, astfel încât să nu se ajungă la o dublare a unor obligații de informare. În acest sens, art. 102 alin. (1) din Directiva (UE) 2018/1972 a reglementat în mod explicit informațiile precontractuale, pe care furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive, sunt obligați să le pună la dispoziția consumatorilor, stabilind că acestea vor include atât informațiile indicate în Anexa VIII la Codul european al comunicațiilor electronice, cât și informațiile menționate în art. 5 și 6 din Directiva 2011/83/UE. Astfel, prin stabilirea în concret a informațiilor precontractuale, legiuitorul european a creat premisele unei informări unitare a consumatorilor la nivelul statelor membre.

În acest sens, prin proiectul de act normativ a fost stabilit un set de informații comune care vor fi puse la dispoziția consumatorilor indiferent de modalitatea de încheiere a contractului (pe suport de hârtie, prin mijloace de comunicație la distanță sau online) și, suplimentar acestora, au fost reglementate unele informații specifice încheierii contractelor la distanță sau în afara spațiilor comerciale, tocmai pentru a răspunde cerințelor Codului european al comunicațiilor electronice de a asigura o informare corespunzătoare a consumatorilor fără ca această obligație să fie împovărătoare pentru furnizor.

În ceea ce privește protecția conferită a priori numai consumatorilor, legiuitorul european a apreciat că dispozițiile care reglementează informațiile precontractuale și contractuale, durata maximă a contractului și pachetele de servicii ar trebui să se aplice și în cazul microîntreprinderilor, întreprinderilor mici, precum și organizațiilor non-profit, în considerarea faptului că poziția de negociere a acestora în relația cu furnizorii de servicii de comunicații electronice este comparabilă cu cea a consumatorilor. Prin urmare, Codul european al comunicațiilor electronice stabilește că aceste categorii de persoane juridice trebuie să beneficieze în mod automat de protecția oferită de prevederile aplicabile consumatorilor, cu excepția situației în care aleg să negocieze clauze contractuale individualizate cu furnizorii serviciilor de comunicații electronice.

Un alt element de noutate în materie de informare precontractuală îl reprezintă reglementarea în cuprinsul art. 102 alin. (3) din Codul european al comunicațiilor electronice a obligației furnizorilor de servicii de comunicații electronice destinate publicului, altele decât serviciile de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive, de a pune la dispoziția utilizatorilor o fișă de sinteză care reprezintă un sumar al principalelor informații precontractuale. Importanța acordată de către legiuitorul european acestui nou element în procesul de informare precontractuală rezultă chiar din

faptul că dispozițiile Codului european al comunicațiilor electronice condiționează intrarea în vigoare a unui contract de primirea fișei.

Cerințele din Codul european al comunicațiilor electronice referitoare la fișa de sinteză se completează cu cele ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/2243 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de stabilire a modelului fișei de sinteză a contractului care trebuie utilizat de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului în temeiul Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului.

Codul european al comunicațiilor electronice a adus lămuriri și cu privire la mecanismele de punere la dispoziție a informațiilor precontractuale și a fișei de sinteză, precum și la momentul la care acestea trebuie puse la dispoziția consumatorului. Astfel, ca urmare a armonizării informațiilor precontractuale cu cele ale legislației specifice contractelor la distanță și în afara spațiilor comerciale, Codul european al comunicațiilor electronice a reglementat explicit că aceste informații vor fi furnizate consumatorilor, înainte de încheierea contractelor, indiferent de modalitatea de încheiere a acestora, prin intermediul unui suport durabil și, doar în cazul în care furnizarea pe suport durabil nu este fezabilă, furnizorii pot transmite aceste informații prin intermediul unui document care poate fi descărcat ușor și cu privire la a cărui disponibilitate va fi atrasă atenția consumatorului. Cu privire la acest aspect, pentru a asigura îndeplinirea cerințelor menționate anterior în cazul serviciilor de comunicații electronice pentru care plata se face în avans, în proiectul de act normativ a fost reglementată obligația furnizorilor de a pune respectivele informații la dispoziția consumatorului prin intermediul paginii de internet a furnizorului, astfel încât acestea să poată fi descărcate în orice moment, în scopuri de informare, consultare ulterioară și reproducere fidelă.

Totodată, Codul european al comunicațiilor electronice a stabilit, în mod expres, că informațiile și documentele precontractuale devin parte integrantă a contractului, nemaiputând fi modificate decât dacă părțile convin în mod explicit altfel.

În ceea ce privește modificarea clauzelor contractuale, Codul european al comunicațiilor electronice reconfirmă posibilitatea furnizorilor de a modifica în mod unilateral contractul, condiționată de transmiterea, cu cel puțin o lună înainte, a unei notificări, prin care sunt aduse la cunoștința consumatorului modificările propuse, precum și dreptul acestuia de a denunța contractul, fără plata niciunor penalități sau despăgubiri. Aspectele de noutate care au impact în modificarea contractelor, respectiv denunțarea/rezilierea contractului vizează:

- reglementarea explicită a faptului că utilizatorul final (persoană fizică – consumator, respectiv cele 3 tipuri de persoane juridice menționate anterior) nu se poate prevala de dreptul său de denunțare a contractului în cazul în care modificarea unilaterală inițiată de către furnizor este (i) în beneficiul consumatorului; (ii) de natură pur administrativă și nu are niciun efect negativ asupra consumatorului; (iii) impusă prin efectul legii sau de apariția unor cauze de interes public;
- prevederea expresă a dreptului consumatorului de a declanșa mecanismele prevăzute în dreptul intern, inclusiv dreptul de reziliere a contractului, fără costuri suplimentare, în cazul existenței oricărei discrepante semnificative, continue sau care intervine frecvent, între performanța reală a unui serviciu de comunicații electronice destinat publicului, altul decât un serviciu de acces la internet sau un serviciu de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, și performanța indicată în contract;
- modalitatea de stabilire a despăgubirii datorate de către consumator în cazul în care acesta optează pentru păstrarea echipamentului terminal subvenționat la încetarea relației contractuale ca urmare a denunțării unilaterale a contractului, înainte de încetarea perioadei contractuale inițiale.

O serie de reguli au fost instituite prin proiectul de act normativ cu privire la prelungirea automată a perioadelor contractuale, respectiv cu privire la informarea utilizatorilor finali, în timp util și pe suport durabil cu privire la încetarea contractului, precum și cu privire la mijloacele de reziliere a contractului în cazul care consumatorul nu dorește continuarea relației contractuale. Pentru a asigura posibilitatea consumatorului de a lua o decizie cât mai corectă cu privire la continuarea relației contractuale, Codul european al comunicațiilor electronice a prevăzut obligația furnizorului de a pune la dispoziția consumatorului, la momentul notificării cu privire la prelungirea relației contractuale, informații despre cele mai bune tarife pentru serviciile furnizate.

Totodată, pentru a răspunde scopului Codului european al comunicațiilor electronice, acela de a asigura consumatorului o protecție sporită în relația cu furnizorii, în prezentul proiect de act normativ au fost clarificate unele aspecte cu privire la care în practică au existat interpretări neunitare și în defavoarea consumatorului. Astfel, au fost reglementate situațiile considerate ca reprezentând elemente esențiale ale contractului și pentru a căror modificare este necesar un consimțământ expres din partea consumatorului, acestea neputând face obiectul modificării unilaterale, și anume: perioada contractuală inițială și adăugarea unor servicii noi contra cost. În ceea ce privește modificarea clauzelor contractuale referitoare la tarife sau prelungirea relației contractuale, în considerarea caracterului de normă specială pe care îl are Codul european al comunicațiilor electronice și care stabilește reguli diferite cu privire la aceste aspecte față de cele reglementate cu titlu general în legislația din domeniul protecției consumatorilor, a fost necesară exceptarea contractelor care au ca obiect furnizarea serviciilor de comunicații electronice sau a unui pachet care conține cel puțin un asemenea serviciu, de la aplicabilitatea dispozițiilor art. 10 lit. f) și i) din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor. Astfel, deși actele normative indicate anterior stabilesc reguli relativ similare, ambele reglementând obligația furnizorilor de a notifica utilizatorilor finali în cazul modificării tarifelor din contract sau al prelungii automate, în domeniul telecom legiuitorul permite modificarea unilaterală a contractului, așadar nu se solicită un acord expres al utilizatorului final pentru ca modificarea/prelungirea notificată să producă efecte, acestea operând în baza unui consimțământ implicit, rezultat din lipsa manifestării exprese a dezacordului prin denunțarea contractului. Spre deosebire de legislația specială din telecom, legislația din domeniul protecției consumatorilor condiționează producerea de efecte în cazul notificării unei modificări/prelungiri automate de exprimarea acordului scris al consumatorului.

De asemenea, pentru a transpune în mod corespunzător prevederile Codului european al comunicațiilor electronice care stabilesc că statele membre trebuie să se asigure că procedurile și condițiile de încetare a contractelor nu pot să reprezinte un factor care descurajează schimbarea furnizorului, dar și din considerente ce țin chiar de scopul instituirii de către legiuitorul european a unei perioade contractuale inițiale, prin proiectul de act normativ a fost clarificat faptul că în cadrul unui contract nu poate exista decât o singură perioadă contractuală inițială.

În considerarea situațiilor practice care reflectă faptul că furnizarea unui serviciu de comunicații electronice și, în special, a unui serviciu de acces la internet se realizează din ce în ce mai mult în cadrul unor pachete care conțin unul sau mai multe servicii sau servicii și un echipament terminal, Codul european al comunicațiilor electronice a apreciat necesară reglementarea explicită a cazurilor în care se consideră că un consumator beneficiază de un pachet. Prin urmare, având în vedere că de cele mai multe ori, deși aduc beneficii consumatorilor, totuși pachetele pot afecta trecerea de la un furnizor la altul făcând-o mai dificilă sau costisitoare, Codul european al comunicațiilor electronice a stabilit în mod expres că dispozițiile care se aplică unui element al pachetului se aplică tuturor elementelor din pachet, inclusiv *mutatis mutandis* acelor elemente care altfel nu intră sub incidența respectivelor dispoziții. În acest context, pentru a asigura mai multă claritate în înțelegerea prevederilor legale de către utilizatorii finali, dar și pentru atingerea cerinței de previzibilitate a normei pentru destinatarii acesteia, au fost necesare unele intervenții ca efect colateral al transpunerii dispozițiilor Codului european al comunicațiilor electronice. Astfel, având în vedere că în capitolul „Drepturile utilizatorilor finali” este utilizată noțiune de „pachet” ca urmare a transpunerii dispozițiilor art. 107 din Codul european al comunicațiilor electronice, s-a considerat că fiind necesară definirea acesteia în cadrul proiectului, așa încât să rezulte în mod clar ce elemente fac parte din conținutul unui pachet, respectiv acea ofertă care conține două sau mai multe servicii sau unul sau mai multe servicii și un echipament terminal.

Totodată, pentru asigurarea unei protecții eficiente a consumatorilor, respectiv a celorlalte categorii de utilizatori finali care, potrivit Codului european al comunicațiilor electronice, beneficiază de același nivel de protecție în ceea ce privește informarea precontractuală, clauzele contractuale, durata contractelor, modalitățile de modificare/denunțare a contractelor sau despăgubirile aplicabile în cazul încetării relațiilor contractuale, a fost necesară preluarea și adaptarea la specificul domeniului telecom a anumitor dispoziții din domeniul protecției consumatorilor. Aceste demersuri au fost necesare ca o continuare firească

a transpunerii corespunzătoare a prevederilor art. 102 alin. (1) și următoarele din Codul european al comunicațiilor electronice, dar și pentru a evita o dublă reglementare a acelorași aspecte – atât în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, cât și în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2014 privind drepturile consumatorilor în cadrul contractelor încheiate cu profesioniștii, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative –, și, pe cale de consecință, o monitorizare (și sancționare neunitară), de către două instituții – ANCOM pentru persoanele fizice și juridice, ANPC pentru persoanele fizice – preluare care a avut în vedere atât completările provenite din prevederile Codului european al comunicațiilor electronice, cât și adaptarea prevederilor respective la specificul serviciilor de comunicații electronice (ele fiind aplicabile în prezent, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2014, tuturor sectoarelor de activitate).

De asemenea, prin această intervenție legislativă s-a urmărit evitarea ajungerii în practică la dificultăți de interpretare și implementare a legii atât din perspectiva furnizorilor de comunicații, cât și a instituțiilor responsabile cu monitorizarea respectării actelor normative menționate anterior.

Transparență

Obiectivul legiuitorului european privind asigurarea unei informări corespunzătoare a consumatorului astfel încât acesta să facă cele mai bune alegeri se reflectă și prin reconfirmarea necesității ca statele membre să asigure existența unor instrumente independente de comparare care să reprezinte un mijloc eficace pentru utilizatorii finali de a evalua avantajele diferiților furnizori de servicii de acces la internet și de comunicații interpersonale. Pentru a răspunde scopului pentru care a fost reglementată obligația punerii la dispoziție a unor asemenea instrumente, proiectul de act normativ a prevăzut în mod corespunzător obligația ca asemenea instrumente să îndeplinească anumite criterii a căror respectare se certifică în baza unui audit realizat de către un organism independent.

Totodată, pentru a răspunde interesului public și pentru a se asigura posibilitatea și a altor persoane de a utiliza, în mod gratuit și în format de date deschise, informațiile publicate de către furnizorii servicii de acces la internet și servicii de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere și, după caz, serviciile de comunicații interpersonale destinate publicului care nu se bazează pe numere, în scopul de a oferi instrumente independente de comparare, în cuprinsul proiectului aceste aspecte au fost reglementate în mod expres.

Reglementarea piețelor

În ceea ce privește reglementarea piețelor din sectorul comunicațiilor electronice au fost, pe de o parte, aduse o serie de clarificări legislației incidente, iar, pe de altă parte, introduse o serie de elemente de noutate menite să faciliteze, în special, deschiderea voluntară de către întreprinderi a accesului la rețele și investițiile realizate în comun de mai multe întreprinderi. De asemenea, se urmărește încurajarea instalării rețelelor de foarte mare capacitate.

Astfel, au fost precizate expres criteriile care trebuie îndeplinite pentru ca pe o piață să poată fi impuse obligații specifice, iar termenul general de realizare a analizelor de piață a fost extins de la trei la cinci ani. În plus, s-a mai prevăzut ca la momentul alegerii obligațiilor specifice ANCOM să analizeze elemente noi, precum impactul acordurilor comerciale, inclusiv al acordurilor de participare în comun la investiții încheiate între întreprinderea cu putere semnificativă pe piață și alte întreprinderi.

Un alt element de noutate constă în posibilitatea ANCOM de a impune în sarcina întreprinderilor cu putere semnificativă pe piață obligația de a permite accesul și utilizarea unor elemente de infrastructură fizică, inclusiv în ipoteza în care respectiva infrastructură fizică nu face parte din piața relevantă identificată. Acest element de noutate apare într-un context mai larg în care impunerea obligației de acces la rețele este concepută ca o ultimă soluție, dacă orice alte forme de reglementare, inclusiv obligația de a acces la elementele de infrastructură fizică, nu sunt de natură a conduce la rezultatele dorite – o piață cu amănuntul funcțională.

Un alt element de noutate de subliniat îl reprezintă posibilitatea întreprinderilor desemnate cu putere semnificativă pe piețe de a-și lua angajamente de a permite altor întreprinderi participarea în comun la investițiile destinate, în special, instalării unor noi rețele de foarte mare capacitate. Angajamentele propuse urmează să fie atent analizate de ANCOM pentru a răspunde unor exigențe precum disponibilitatea, nediscriminarea, transparența etc. Dacă angajamentele propuse corespund, ANCOM poate impune obligativitatea respectării acestora, consecința fiind că, în afara unor situații cu totul extraordinare, obligații specifice nu mai pot fi impuse elementelor noilor rețele de foarte mare capacitate. Au fost prevăzute și consecințele nerespectării angajamentelor propuse a căror obligativitate a fost impusă de ANCOM.

Un regim special a fost prevăzut pentru întreprinderile desemnate cu putere semnificativă pe piețele cu ridicata (de gros), dar care nu sunt prezente și pe piețele cu amănuntul. Aceste întreprinderi prezintă un risc relativ scăzut de afectare a concurenței, motiv pentru care obligațiile specifice care le pot fi impuse se referă, în principiu și în afara unor situații extraordinare, la acordarea accesului și la nediscriminare.

S-a acordat atenție și procesului de tranziție către noi rețele. Astfel, s-a prevăzut ca ANCOM să fie notificată cu privire la planurile de dezafectare sau de înlocuire cu infrastructură nouă a unor părți de rețea, inclusiv a infrastructurii tradiționale necesare pentru operarea rețelei de cupru, dacă aceste rețele fac obiectul unor obligații specifice. În acest context, dacă sunt respectate anumite condiții, ANCOM va putea chiar retrage unele dintre obligațiile specifice impuse anterior.

Au mai fost introduse prevederi referitoare la competența ANCOM de a identifica piețe relevante împreună cu autoritățile omoloage din alte state membre UE, precum și de a solicita OAREC efectuarea de analize în cazul în care are dovezi privind existența unor piețe transnaționale care acoperă cel puțin o parte din teritoriul național ori privind existența unor probleme grave de satisfacere a cererii transnaționale a utilizatorilor finali pentru anumite produse sau servicii care afectează cel puțin o parte din teritoriul național.

Tarifele de terminare

În conformitate cu art. 75 alin. (1) din Codul european al comunicațiilor electronice, până la 31 decembrie 2020, Comisia Europeană are obligația să adopte un act prin care să stabilească, la nivel european, un tarif unic de terminare în rețeaua fixă și un tarif unic de terminare în rețeaua mobilă. ANCOM va dobândi competența să monitorizeze și să asigure conformitatea respectării la nivel național a tarifelor unice de terminare stabilite de Comisia Europeană.

De asemenea, în conformitate cu art. 75 alin. (2) din Codul european al comunicațiilor electronice, la fiecare cinci ani, Comisia Europeană analizează, pe baza criteriilor specifice identificării piețelor relevante pe care pot fi impuse obligații specifice, dacă rămâne necesară stabilirea unor tarife unice de terminare la nivel european. În eventualitatea în care rațiunea menținerii unor tarife unice de terminare la nivel european nu subzistă, ANCOM va putea, în urma unei analize de piață, să stabilească, dacă circumstanțele naționale o reclamă, tarife de terminare aplicabile pe piața din România. Pentru stabilirea tarifelor de terminare cu aplicabilitate națională ANCOM va avea obligația să urmeze aceleași principii precum cele utilizate de Comisia Europeană pentru stabilirea tarifelor unice de terminare la nivel european.

Serviciul universal

În ceea ce privește serviciul universal, Codul european al comunicațiilor electronice arată că liberalizarea sectorului telecomunicațiilor, concurența tot mai mare și oferta de servicii de comunicații tot mai diversificată sunt tratate în paralel cu acțiunea de creare a unui cadru de reglementare armonizat care să asigure furnizarea serviciului universal.

Conceptul de serviciu universal trebuie să evolueze odată cu progresele tehnologice și cu evoluția pieței și a cererii utilizatorilor, fiind văzut ca o plasă de siguranță menită să garanteze faptul că cel puțin un set de servicii minime este disponibil pentru toți utilizatorii finali și la un preț accesibil pentru consumatori, în cazul în care un risc de excluziune

sociale generat de lipsa unui astfel de acces îi împiedică pe cetățeni să participe pe deplin la societate din punct de vedere social și economic.

Din punct de vedere conceptual, politica și strategia privind implementarea serviciului universal rămâne a fi stabilită în continuare de către ministerul de specialitate, ANCOM stabilind pe baza acestora condițiile și procedura pe care le aplică pentru a desemna unul sau mai mulți furnizori de rețele sau de servicii de comunicații electronice ca furnizori de serviciu universal.

Totodată, expresie a modificărilor aduse serviciului universal de către Codul european al comunicațiilor electronice, prin strategia menționată în paragraful anterior vor fi stabilite o serie de elemente suplimentare: caracteristicile serviciului de acces funcțional la internet în bandă largă; asigurarea accesibilității din punct de vedere al prețului a serviciilor funcționale de acces la internet în bandă largă și de servicii de comunicații de voce, altele decât cele care sunt asigurate la punct fix; stabilirea categoriilor de persoane care pot beneficia de opțiuni sau pachete tarifare diferite de cele practicate în condiții comerciale normale, eventualele măsuri alternative sau complementare de sprijin pentru nevoi de comunicare precum și categoriile de persoane care pot beneficia de acestea; extinderea unor facilități sau măsuri stabilite în beneficiul consumatorilor și cu privire la utilizatorii finali reprezentând microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și organizațiilor non-profit, așa cum sunt acestea definite în legislația în vigoare.

Din punctul de vedere al conținutului serviciului universal, Codul european al comunicațiilor electronice are în vedere asigurarea la un preț accesibil, a serviciului funcțional de acces la internet în bandă largă și a serviciului de comunicații de voce, la un nivel determinat de calitate, pe teritoriul național, inclusiv la conexiunea aferentă, la punct fix.

Având în vedere acest aspect, conținutul actual al serviciului universal a fost amendat, prin eliminarea din sfera sa a serviciilor de informații privind abonații și registrele abonaților precum și a serviciului de acces la posturi telefonice publice cu plată, motivat și de faptul că în acest moment nu sunt impuse obligații de serviciu universal cu privire la acestea iar interesul consumatorilor cu privire la acestea este minim.

În ceea ce privește serviciul de informații privind abonații și registrul abonaților, piața prin mecanisme proprii, poate asigura furnizarea unui serviciu de informații privind abonații pentru toți utilizatorii finali conectați la o rețea publică de telefonie, indiferent de tipul rețelei și de tehnologia utilizată, inclusiv a utilizatorilor de telefoane publice cu plată, și, respectiv, disponibilitatea unui registru complet al abonaților în formă tipărită sau electronică. Totodată, în ultimii ani, ANCOM a constatat o scădere a cererii pentru acest gen de servicii ca urmare a creșterii numărului de telefoane mobile și, implicit, a agendelor telefonice personale. De asemenea, un rol important l-a avut și creșterea accesului la internet, tot mai mulți utilizatori preferând să utilizeze această resursă (accesibilă chiar de pe telefon) pentru a afla date de contact, în detrimentul apelării serviciilor de informații (de ex. pentru restaurante, cinema, instalații electrice sau termice etc).

În ceea ce privește accesul la posturi telefonice publice cu plată, principala cauză care stă la baza gradului foarte mic de utilizare este înlocuirea acestor servicii cu cele de telefonie la puncte mobile. În prezent, există diverse opțiuni pentru utilizarea serviciilor de telefonie, mult mai accesibile atât din punctul de vedere al tarifelor, cât și al posibilității de acces la aparatul telefonic, printre acestea numărându-se cartelele preplătite pentru accesul la serviciile de telefonie la puncte mobile, dar și ofertele pe bază de abonamente la astfel de servicii care includ echipamente terminale gratuite.

O altă cauză importantă care a putut determina scăderea utilizării telefoanelor publice cu plată o constituie utilizarea greoaie a unui astfel de echipament. Astfel, deși accesul fizic se poate, de cele mai multe ori, realiza cu ușurință, există și numeroase ocazii în care telefonul nu poate fi utilizat decât pentru apeluri gratuite din cauza lipsei modalităților de plată (telefoanele publice cu plată funcționează doar cu cartele valorice care pot fi cumpărate doar din anumite locații și/sau doar în anumite intervale orare, nefiind adaptate pentru utilizarea monedelor sau a cardurilor de debit/credit).

Telefonul public cu plată poate fi considerat doar un alt mod de acces la serviciile de telefonie destinate publicului, excluderea acestuia din sfera serviciului universal în acest

moment, nefiind de natură a duce la excluziunea socială a unor anumitor categorii de consumatori.

Pe cale de consecință, componentele principale ale serviciului universal rămân serviciul funcțional de acces la internet în bandă largă și de servicii de comunicații de voce, privite atât din perspectiva accesibilității tarifelor pentru consumatori cât și din cea a disponibilității la punct fix.

Astfel, în cazul în care stabilește, luând în considerare condițiile naționale, că tarifele cu amănuntul pentru serviciile menționate în paragraful anterior nu sunt accesibile pentru consumatorii cu venituri reduse sau cu nevoi sociale speciale, ANCOM poate obliga furnizorii de servicii de acces la internet și de comunicații de voce să ofere acestor consumatori opțiuni tarifare sau pachete tarifare diferite de cele practicate în condiții comerciale normale, pentru a se asigura că persoanele cu venituri reduse sau cu nevoi sociale speciale au acces la și utilizează, la tarife accesibile, servicii de acces funcțional la internet în bandă largă și de comunicații de voce cel puțin la punct fix.

În situații excepționale, în special în cazul în care impunerea obligațiilor de serviciu universal în sarcina tuturor furnizorilor de servicii de acces la internet și de comunicații de voce ar constitui o sarcină administrativă sau financiară excesivă pentru stat sau pentru furnizorii de servicii de acces la internet și de comunicații de voce, ANCOM va putea desemna unul sau mai mulți furnizori de rețele sau de servicii de comunicații electronice ca furnizori de serviciu universal, astfel încât să asigure accesibilitatea serviciilor din sfera serviciului universal.

Sub aspectul disponibilității, în cazul în care, ținând seama de rezultatele studiilor privind acoperirea rețelelor de comunicații electronice, dacă acestea sunt disponibile și, dacă este necesar, de orice dovezi suplimentare, ANCOM va stabili că disponibilitatea la punct fix a serviciului de acces funcțional la internet în bandă largă și a serviciilor de comunicații de voce nu poate fi asigurată în circumstanțe comerciale obișnuite sau prin intermediul altor instrumente de politică publică, pe întreg teritoriul național sau în diferite părți ale acestuia, va putea impune obligații de serviciu universal adecvate pentru a da curs tuturor cererilor rezonabile ale utilizatorilor finali privind accesul la serviciile respective în părțile relevante ale teritoriului național.

Un alt aspect caracteristic serviciului universal rămâne interesul acordat măsurilor adresate persoanelor cu dizabilități, sens în care sunt păstrate prevederile actuale privind măsurile care pot fi impuse pentru a asigura accesul și posibilitatea consumatorilor cu dizabilități de a beneficia de serviciile din sfera serviciului universal.

În plus față de cadrul actual, ANCOM va putea lua măsuri suplimentare celor cu caracter general luate pentru a asigura accesibilitatea tarifelor serviciilor din sfera serviciului universal, pentru a garanta consumatorilor cu dizabilități faptul că echipamentele terminale conexe, precum și echipamentele specifice și serviciile specifice care îmbunătățesc accesul echivalent, inclusiv, acolo unde este necesar, serviciile de conversație totală și serviciile de redare, sunt disponibile și accesibile ca preț. În acest context, trebuie precizat că prin proiect vor fi introduse definițiile serviciilor de conversație totală și a serviciilor de redare, pe baza conceptelor și definițiilor prevăzute în Codul european al comunicațiilor electronice.

În ceea ce privește mecanismele de finanțare a obligațiilor privind serviciul universal, Codul european al comunicațiilor electronice prevede posibilitatea aplicării uneia sau ambelor metode de compensare, respectiv din fonduri publice de la bugetul de stat sau prin partajarea costului net al obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice.

În acord cu această concepție, prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 vor fi modificate, introducându-se un mecanism asemănător celui deja prevăzut în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, cu modificările și completările ulterioare, prin care se asigură finanțarea obligațiilor de serviciu universal din sfera serviciilor poștale, însă în acest caz va avea prioritate utilizarea disponibilului existent la nivelul ANCOM în fondul de serviciu universal. Astfel, în cazul în care ANCOM va decide că din furnizarea serviciului rezultă un cost net care constituie o sarcină injustă pentru furnizorii de serviciu universal, prin hotărâre a Guvernului se va stabili un mecanism de compensare a acestui cost net prin utilizarea disponibilului existent la nivelul ANCOM în fondul de serviciu universal și, în cazul în care necesarul de

compensare a costului net total va depăși acest disponibil, diferența va fi compensată prin utilizarea uneia sau ambelor metode de compensare mai sus menționate.

Totodată, expresie a prevederilor referitoare la transparență introduse prin Codul european al comunicațiilor, ANCOM va pune la dispoziția publicului principiile de calculare a costului net, inclusiv detaliile privind metodologia care trebuie utilizată. De asemenea, în cazul în care va fi stabilit mecanismul de partajare a costului net al obligațiilor de serviciu universal, ANCOM pune la dispoziția publicului principiile de partajare a costului și de compensare a costului net.

Acces și interconectare

În ceea ce privește accesul și interconectarea, Codul european al comunicațiilor electronice recunoaște faptul că pe piețele pe care încă mai există diferențe mari în ceea ce privește puterea de negociere între întreprinderi și pe care unele întreprinderi se bazează pe infrastructura oferită de alții pentru a-și furniza serviciile, este oportun să se stabilească un cadru de reglementare care să asigure funcționarea eficientă a pieței. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să aibă competența de a asigura, în caz de eșec al negocierilor comerciale, acces și interconectare adecvate, precum și interoperabilitate a serviciilor în interesul utilizatorilor finali.

În acest sens, conceptul general de reglementare instituit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 se păstrează, rămânând centrat asupra asigurării cadrului necesar pentru a încuraja și, acolo unde este cazul, a asigura, accesul și interconectarea în condiții adecvate, precum și interoperabilitatea serviciilor, astfel încât să fie promovată eficiența economică, concurența durabilă, instalarea rețelelor de foarte mare capacitate, investițiile eficiente și inovarea și să se asigure maximizarea beneficiilor utilizatorilor finali.

Pentru a se asigura că întreprinderile mici și mijlocii, precum și operatorii care furnizează servicii sau rețele de comunicații electronice într-o arie geografică restrânsă beneficiază de cadrul aplicabil accesului și interconectării, ANCOM va publica pe pagina proprie de internet procedurile aplicabile pentru a beneficia de acces și interconectare.

Urmare a modificărilor aduse prin Codul european al comunicațiilor electronice, printre măsurile ce pot fi luate de autoritatea de reglementare a fost prevăzută și posibilitatea de a impune, în situații justificate și în anumite condiții, obligații de a asigura interoperabilitatea serviciilor în sarcina furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, ale căror servicii sunt furnizate într-o arie geografică extinsă și sunt folosite de un număr semnificativ de utilizatori finali.

În plus, Codul european al comunicațiilor electronice arată că în situațiile în care întreprinderile nu au acces la alternative viabile la cablaje, cabluri și infrastructuri asociate care nu pot fi multiplicare în interiorul clădirilor sau până la primul punct de concentrare sau de distribuție și pentru a promova rezultate în materie de concurență în interesul utilizatorilor finali, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie împuternicite să impună obligații în materie de acces tuturor întreprinderilor, indiferent dacă au fost desemnate ca având o putere semnificativă pe o piață. În acest sens, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să țină seama de toate obstacolele tehnice și economice din calea viitoarelor multiplicări ale rețelelor. Cu toate acestea, în anumite cazuri, dat fiind faptul că astfel de obligații pot să fie intruzive, pot să submineze stimulentele pentru investiții și pot să aibă efectul de a întări poziția actorilor dominanți, acestea ar trebui să fie impuse doar atunci când acest lucru este justificat și proporțional pentru a realiza o concurență durabilă pe piețele relevante.

În concordanță cu dispozițiile din paragraful anterior, au fost introduse prevederi prin care ANCOM poate să impună, obligația ca, la cererea rezonabilă din partea unui furnizor de rețele publice de comunicații electronice, să se acorde acestuia acces, în anumite condiții, la cablaje, cablurile și la facilitățile asociate din interiorul clădirilor sau până la primul punct de concentrare ori de distribuție, în cazul în care acest punct este situat în afara clădirii. Obligația poate fi impusă în sarcina oricărei persoane care deține cu orice titlu cablaje, cablurile sau facilitățile asociate, chiar dacă aceasta nu are calitatea de furnizor de rețele de comunicații electronice.

Totodată, în anumite circumstanțe, ANCOM poate extinde obligațiile de acordare a accesului dincolo de primul punct de concentrare sau de distribuție, la un punct cât mai apropiat de utilizatorii finali, care poate deservei un număr suficient de conexiuni pentru a asigura viabilitate comercială unui solicitant de acces eficient, stabilind totodată condiții echitabile și rezonabile de acces. Aceasta poate presupune acordarea accesului la elemente

de rețea active sau virtuale dacă se constată că impunerea unor obligații de acordare a accesului la elemente pasive ar fi economic inefficientă ori fizic imposibilă și dacă în lipsa acestei măsuri scopul urmărit nu ar fi atins.

În fine, în conformitate cu concepția Codului european al comunicațiilor electronice, autoritățile de reglementare au competența de a impune întreprinderilor care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice obligații privind utilizarea în comun a infrastructurii pasive sau obligații privind încheierea de acorduri de acces localizat la roaming, în ambele cazuri dacă sunt în mod direct necesare pentru furnizarea la nivel local a serviciilor care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio, în conformitate cu dreptul Uniunii Europene și cu condiția ca niciun mijloc de acces alternativ viabil și similar la utilizatorii finali să nu fie pus la dispoziția niciunei întreprinderi conform unor condiții echitabile și rezonabile.

ANCOM poate impune obligațiile prevăzute în paragraful anterior dacă această posibilitate este prevăzută expres printre condițiile stabilite la acordarea licențelor de utilizare a spectrului de frecvențe radio și dacă impunerea obligației este justificată de faptul că, în zona geografică în care se va impune obligația, instalarea, în condițiile pieței, a infrastructurilor necesare pentru furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice care se bazează pe utilizarea spectrului de frecvențe radio este împiedicată de obstacole economice sau fizice insurmontabile, astfel încât accesul utilizatorilor finali la aceste rețele sau servicii este inexistent sau deficitar în foarte mare măsură.

Obligațiile și condițiile impuse în legătură cu asigurarea accesului și interconectării trebuie să fie obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, iar impunerea lor trebuie să se realizeze în urma parcurgerii procedurilor de consultare publică, notificare a Comisiei Europene precum și a celor privind neadoptarea măsurilor pentru o perioadă de 3 luni dacă Comisia Europeană transmite o notificare asupra motivelor pentru care consideră că măsura ar crea o barieră pentru piața unică sau asupra existenței unor rezerve serioase în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu dreptul Uniunii Europene.

Drepturi de trecere, colocarea și utilizarea în comun a elementelor de rețea și facilităților asociate

Având în vedere că potrivit Expunerii de motive la proiectul de Lege privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și unele măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, care ulterior, prin adoptarea acestuia de către legiuitor, a devenit Legea nr. 159/2016, au fost transpuse prevederile art. 11 și 12 din Directiva 2002/21/CE, în cuprinsul prezentului proiect, dispozițiile art. 43 și 44 din Directiva (UE) 2018/1972, care conțin, în mare parte, normele din ante-menționatele art. 11 și 12, sunt transpuse prin trimitere la dispozițiile Legii nr. 159/2016. Astfel, procedurile și condițiile necesare a fi respectate de furnizorii de rețele de comunicații electronice pentru a beneficia de dreptul de acces pe proprietatea publică sau privată, tarifele la care se exercită acest drept, impunerea unor obligații de colocare, precum și coordonarea lucrărilor de inginerie civilă, se realizează potrivit dispozițiilor Legii nr. 159/2016.

Comunicațiile de urgență și numărul european unic de urgență

Proiectul de act normativ transpune și noile prevederi europene în domeniul comunicațiilor de urgență. Această transpunere implică modificarea și completarea dispozițiilor relevante din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, cât și a actului normativ special în acest domeniu, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului național unic pentru apeluri de urgență, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 160/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Modificările și completările sus-menționate au în vedere definirea și introducerea în legislația specifică a noțiunilor utilizate de Directiva (UE) 2018/1972, respectiv comunicație de urgență, cel mai adecvat PSAP, centru de preluare a apelurilor de urgență, serviciu de urgență, precum și sintagma de informații de localizare a apelantului. Astfel, în noua sferă a serviciilor de comunicații electronice care permit accesul la serviciul de urgență 112 și implicit la agențiile de intervenție, pe lângă apelul de urgență și mesajul asociat unui apel de urgență, a fost inclus și serviciul de conversație totală ce urmează a fi implementat de administratorul SNUAU. Acesta urmează a fi utilizat de persoanele cu dizabilități de auz și/sau de vorbire sau cu afecțiuni auditive și/sau tulburări de vorbire

dovedite de un document medical, ca un mijloc de comunicare echivalent cu cel al celorlalți utilizatori finali.

Prin dispozițiile cadrului legislativ național privind organizarea și funcționarea Sistemului național unic pentru apeluri de urgență, în prezent Ordonanța de urgență nr. 34/2008, pot fi stabilite măsuri suplimentare în vederea asigurării accesului utilizatorilor finali cu dizabilități de auz și/sau de vorbire sau cu afecțiuni auditive și/sau tulburări de vorbire dovedite de un document medical.

În acord cu dispozițiile Directivei (UE) 2018/1972, proiectul stabilește gratuitatea apelurilor și celorlalte comunicații de urgență efectuate de utilizatorii finali către numărul european unic de urgență 112, precum și reapelarea de către serviciul de urgență 112 a acestor utilizatori. Totodată, stabilirea și transmiterea informațiilor de localizare stabilite de proiect se realizează în mod gratuit, atât pentru utilizatorul final cât și pentru administratorul SNUAU.

Definirea informației de localizare obținută pe baza rețelei și a informației de localizare obținută pe baza echipamentului terminal, au fost actualizate atât pentru a reflecta noua sferă a serviciilor de comunicațiilor electronice care ar putea fi utilizată de către utilizatorii aflați în situații de urgență pentru a contacta serviciul de urgență 112, cât și pentru a îmbunătăți textul acestor definiții, prin precizarea mai exactă a etapelor care se parcurg pentru obținerea acestor două tipuri de informații de localizare.

De asemenea, atribuțiile celor trei structuri implicate în funcționarea SNUAU și alertarea agențiilor specializate de intervenție, respectiv centrele unice pentru apeluri de urgență, dispeceratele de urgență și dispeceratele integrate de urgență, au fost puse în acord cu dispozițiile care stabilesc posibilitatea lărgirii sferei serviciilor de comunicațiilor electronice care ar putea fi utilizate de persoanele aflate în situații de urgență. În același timp, centrele unice pentru apeluri de urgență și dispeceratele integrate de urgență vor avea competența să primească apeluri și alte comunicații de urgență și/sau informații asociate de la persoane cu dizabilități, în special de la persoane cu dizabilități de auz și/sau de vorbire sau cu afecțiuni auditive și/sau tulburări de vorbire dovedite de un document medical, prin intermediul terminalelor specifice utilizate în rețelele publice de comunicații electronice, inclusiv în cazurile în care astfel de utilizatori se află în roaming pe teritoriul României.

Obligațiile furnizorilor de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere, au fost și ele revizuite în sensul transpunerii dispozițiilor art. 109 din Directiva (UE) 2018/1972, prin introducerea, de exemplu, în conținutul acestor obligații a mențiunii privind rutarea apelului de urgență la cel mai adecvat PSAP, inclusiv în cazurile în care utilizatorii finali se află în roaming pe teritoriul României.

Pentru ca pe timpul procesării apelului și a celorlalte comunicații de urgență să se realizeze atât identificarea unică, cât și asocierea unică cu informațiile de localizare, Autoritatea dobândește competența de a stabili prin decizia ANCOM, condițiile tehnice pentru transmiterea de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale bazate pe numere furnizate prin intermediul rețelelor publice mobile, a acestui identificator unic. Utilizarea acestui indicator unic este extrem de importantă, de exemplu în situația prevăzută de art. 70 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, inclus în proiect la cap. II pct. 102. În aceste cazuri, din cauza unor limitări tehnice, furnizorul de servicii de comunicații electronice la puncte mobile care realizează preluarea și transmiterea apelului la serviciul de urgență 112, atribuie automat un număr de telefon generic respectivului apel, neavând posibilitate de a transmite serviciului de urgență 112 numărul de telefon real, asociat respectivei cartele SIM. Pentru a suplini acest neajuns, se va utiliza indicatorul unic.

Având în vedere obligația de mai sus, a fost actualizată în același sens și obligația privind transmiterea bazei de date prevăzută la art. 18 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2008.

În vederea aplicării actelor delegate care urmează a fi emise de Comisia Europeană în temeiul dispozițiilor art. 109 alin. (8) din Directiva (UE) 2018/1972, proiectul prevede că ANCOM și administratorul SNUAU, iau toate măsurile în acest sens pentru asigurarea compatibilității, interoperabilității, calității, fiabilității și continuității comunicațiilor de urgență, pentru soluțiile care privesc informațiile de localizare a utilizatorilor finali, accesul pentru utilizatorii finali cu dizabilități și rutarea către cel mai adecvat PSAP.

Având în vedere că, din experiența acumulată până în prezent s-a constatat că măsurile pentru reducerea apelării abuzive, a alertării false și a apelurilor involuntare vizează aspecte ce pot fi implementate, în cvasi-totalitatea lor, la nivelul administratorului SNUAU, prin prezentul proiectul de act normativ se propune ca atribuțiile în acest domeniu să revină administratorului SNUAU, propunerea având drept obiectiv eficientizarea demersurilor care privesc această problematică.

Soluționarea litigiilor

În ceea ce privește soluționarea litigiilor, noul cadru de reglementare la nivel european nu a adus modificări sau completări semnificative față de dispozițiile anterioare. Astfel, pe lângă extinderea situațiilor care pot fi adresate Autorității în vederea soluționării pe cale de litigiu, principala modificare constă în faptul că soluționarea litigiilor între furnizori și utilizatori finali izvorâte în legătură cu obligațiile stabilite de prevederile europene, respectiv de cele care transpun la nivel național aceste prevederi, se vor soluționa prin intermediul unui organism de soluționare alternativă a litigiilor (entitate SAL). În acest sens, în considerarea faptului că pentru utilizatorii finali, în special pentru consumatori, dar și pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici, procedurile de soluționare extrajudiciară a litigiilor pot reprezenta o metodă rapidă și eficientă, legiuitorul european a prevăzut obligația statelor membre de a se asigura că există la nivel național o entitate cu atribuții în acest sens.

La nivel național, accesul utilizatorilor finali la o procedură de soluționare alternativă este asigurat în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 38/2015 privind soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți, cu modificările ulterioare, care stabilesc că, în cazul în care autoritățile publice centrale sau autoritățile administrative autonome, ce au responsabilități pentru anumite sectoare de activitate, nu înființează entități SAL până la data de 30 noiembrie 2015, entitatea SAL din cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor poate avea și rol de autoritate complementară în sensul art. 5 alin. (3). În această situație, entitatea SAL poate solicita punct de vedere consultativ al respectivelor autorități cu privire la litigiile ce intră în domeniul de activitate al acestora. În ceea ce privește soluționarea litigiilor transfrontaliere, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 38/2015, entitățile SAL cooperează în vederea soluționării litigiilor transfrontaliere și efectuează schimburi regulate de bune practici, în ceea ce privește soluționarea litigiilor transfrontaliere și a celor naționale.

În cazul litigiilor între furnizori, un aspect de noutate îl reprezintă reglementarea explicită a situației în care obiectul litigiului dedus spre soluționare ANCOM vizează obligația de utilizare în comun a infrastructurii pasive utilizate pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice pe suport radio sau cu obligația privind încheierea de acorduri de acces localizat la servicii de roaming, Codul european al comunicațiilor electronice prevăzând în acest caz posibilitatea Autorității de a dispune, la cererea părții interesate, obligarea beneficiarului obligațiilor menționate anterior de a utiliza partajat spectrul de frecvențe radio cu furnizorul căruia îi incumbă respectivele obligații.

Totodată, în considerarea situațiilor întâlnite, în practică, în procedura de soluționare de către ANCOM a litigiilor, a fost necesară reglementarea soluțiilor pe care Autoritatea le poate adopta în cazul în care o cerere cu același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți a fost înaintată instanței de judecată, fie anterior sau concomitent cu introducerea sesizării la ANCOM, fie ulterior sesizării ANCOM. În această din urmă situație, pentru a se evita pronunțarea de către două entități diferite (instanța de judecată și ANCOM) a două soluții (care pot fi chiar diferite) cu privire la aceeași cauză, a fost stabilit în mod expres că litigiul în fața Autorității va fi suspendat și repus pe rol, din oficiu sau la cererea părții interesate, după rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată, fiind aplicabile în mod corespunzător dispozițiile art. 430-432 din Codul de procedură civilă.

Furnizarea de informații

Modificările aduse în ceea ce privește obligația de a furniza anumite informații Autorității, fie ca urmare a solicitării acesteia, fie ca urmare a existenței unei obligații în acest sens în legislație, vizează extinderea sferei de subiecți care au obligația furnizării unor informații, dar și a categoriilor de informații care pot fi solicitate de către Autoritate. Astfel, Codul european al comunicațiilor electronice a prevăzut în mod expres că, în situațiile în care

informațiile solicitate furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice sunt insuficiente pentru ca acestea sau OAREC să-și îndeplinească atribuțiile, autoritățile de reglementare pot solicita respectivele informații de la alte persoane care activează în domeniul comunicațiilor electronice sau în sectoare strâns legate de acestea. În proiectul de act normativ, transpunerea acestor prevederi a fost realizată prin includerea în sfera celor cărora le pot fi solicitate informații a furnizorilor de servicii ale societății informaționale, asociațiilor de proprietari, autorităților și instituțiilor publice centrale și locale. De asemenea, s-a prevăzut că informațiile vor fi solicitate doar în subsidiar de la furnizorii de servicii ale societății informaționale, respectiv doar atunci când informațiile puse la dispoziție de către celelalte categorii de furnizori sunt insuficiente.

În ceea ce privește categoriile de informații care pot fi solicitate de către Autoritate, un element de noutate îl reprezintă introducerea posibilității de a solicita informații care vizează acoperirea și calitatea serviciului corelative drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio, impactul dezvoltărilor rețelelor asupra acoperirii teritoriale sau asupra conectivității disponibile pentru utilizatorii finali. Cu toate acestea, legiuitorul european a avut în vedere ca extinderea categoriilor de informații care pot fi solicitate să nu devină împovărătoare pentru subiecții obligației, motiv pentru care a fost reglementată în mod expres interdicția duplicării cererilor de informații atunci când acestea au fost deja puse la dispoziția autorităților de reglementare în alte circumstanțe.

Facilități suplimentare și serviciile de informații privind abonații și registrele abonaților
O serie de modificări și completări vor interveni și cu privire la reglementările privind asigurarea unor facilități suplimentare precum și cu privire la serviciile de informații privind abonații și registrele abonaților.

În ceea ce privește asigurarea unor facilități suplimentare, Codul european al comunicațiilor electronice recunoaște faptul că facilitățile de identificare a liniei apelante sunt în mod normal disponibile în centralele telefonice moderne și, în consecință, pot fi puse la dispoziție tot mai des la costuri mici sau gratuit. Astfel, în măsura în care facilitatea nu este deja disponibilă, autoritățile naționale de reglementare pot impune o astfel de obligație în sarcina furnizorilor de servicii de acces la internet sau servicii de comunicații interpersonale destinate publicului bazate pe numere.

Un element de noutate introdus prin Codul european al comunicațiilor electronice este posibilitatea autorităților de reglementare naționale de lua măsuri pentru a le fi asigurate în mod gratuit utilizatorilor finali redirectionarea mesajelor de poștă electronică sau accesul la serviciile de poștă electronică după încetarea contractului cu un furnizor de servicii de acces la internet.

Această reglementare pleacă de la constatarea că o practică comună a furnizorilor de servicii de acces la internet este de a le oferi clienților o adresă de e-mail cu denumirea lor comercială sau cu marca lor.

Pentru a garanta că efectul asupra utilizatorilor finali nu este unul de „captivitate” legat de riscul pierderii accesului la e-mailuri atunci când se schimbă serviciile de acces la internet, această facilitate permite utilizatorilor finali care încetează contractul cu un furnizor de servicii de acces la internet, ca, la cerere și în mod gratuit, pentru o perioadă stabilită de ANCOM, să își acceseze mesajele de poștă electronică primite la una sau mai multe adrese de poștă electronică bazate pe denumirea comercială sau marca comercială a fostului lor furnizor sau să transfere mesajele trimise către adresa ori adresele de poștă electronică respective la o adresă de poștă electronică nouă, indicată de utilizatorul final. Totodată, pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a utilizatorilor finali, ANCOM poate stabili facilități suplimentare, cu respectarea procedurii de consultare publică.

În ceea ce privește serviciile de informații privind abonații și registrele abonaților intervențiile asupra textului actual al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 au fost minimale, fiind generate de actualizarea terminologiei, astfel încât să corespundă concepției actuale a Codului european al comunicațiilor electronice.

De asemenea, consecință a eliminării din sfera serviciului universal a acestei categorii de servicii, au fost introduse la art. 69 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 prevederi potrivit cărora serviciile de informații privind abonații și registrele abonaților vor conține informații cu privire la numerele de telefon și datele cu caracter personal ale abonaților serviciilor de comunicații interpersonale bazate pe numere, cu respectarea cadrului legal privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, în special a prevederilor art. 11 din Legea nr. 506/2004, cu completările ulterioare.

Procedura de sancționare și control

Legiuitorul european nu a considerat necesare modificări față de reglementările în vigoare în ceea ce privește principiile care stau la baza aplicării sancțiunilor în cazul nerespectării obligațiilor legale, reafirmând faptul că acestea trebuie să fie adecvate, efective, proporționale și cu efect descurajator, dar și să acopere durata oricărei încălcări, chiar dacă aceasta a fost ulterior remediată. De asemenea, a fost reconfirmată necesitatea ca, în vederea exercitării competențelor de monitorizare, dar și pentru a asigura respectarea obligațiilor legale, autoritățile naționale să aibă posibilitatea aplicării unor sancțiuni administrative, inclusiv de natură financiară, precum și competența de a dispune măsuri de încetare a încălcărilor sau de retragere a unor drepturi.

De asemenea, în considerarea situațiilor întâlnite de ANCOM în practică, respectiv a plângerilor primite de la utilizatorii finali referitoare, în principal, la procesul de încheiere a contractelor ce au ca obiect furnizarea de servicii de comunicații electronice destinate publicului (indiferent de modalitatea de încheiere a acestora), precum și la anumite drepturi de care aceștia beneficiază în cadrul procesului de portare, a rezultat necesitatea introducerii unor prevederi care să reglementeze în mod specific competența personalului de control al ANCOM de a efectua acțiuni de control sub o identitate falsă sau fără a-și declina identitatea încă de la începutul acțiunii de control. Astfel, având în vedere specificul obligațiilor vizate, situațiile care au necesitat o reglementare specială includ obligațiile de informare precontractuală care incumbă furnizorilor de servicii de comunicații electronice destinate publicului, anumite obligații de transparență, de furnizare a anumitor documente la achiziționarea cartelelor preplătite, precum și anumite obligații referitoare la portabilitatea numerelor de telefon și la transferul de la un furnizor de servicii de acces la internet la altul. Această intervenție legislativă asigură mecanismele necesare sancționării încălcării unor obligații a căror verificare nu se poate realiza în mod eficient în lipsa noilor reglementări, utilizatorii finali neputând beneficia de o protecție adecvată. Totodată, noua reglementare este o reflectare în domeniul telecom a competențelor pe care Autoritatea le exercită în conformitate cu art. 9 din Regulamentul (UE) 2017/2394 al Parlamentului European și al Consiliului privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure respectarea legislației în materie de protecție a consumatorului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004. În ceea ce privește procedura de sancționare în cazul nerespectării dispozițiilor legale de către furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice, elementul de noutate este reprezentat de prevederea în mod expres a sancționării faptei constând în furnizarea unor informații înșelătoare, eronate sau incomplete privind previziunile legate de investițiile planificate în ceea ce privește instalarea de noi rețele sau modernizarea ori extinderea rețelelor existente în cadrul procedurilor prevăzute la art. 22 alin. (3) din Codul european al comunicațiilor electronice. Regimul sancționator aplicabil în cazul nerespectării obligațiilor de a transmite autorităților naționale de reglementare informații corecte și complete reflectă importanța pe care legiuitorul european a acordat-o acestui aspect din perspectiva îndeplinirii de către autorități a sarcinilor de supraveghere.

Totodată, în reglementarea unor contravenții, în proiect a fost avut în vedere și specificul mecanismului de aplicare directă, în dreptul național, a unor reglementări europene (regulamente, decizii sau acte delegate ale Comisiei Europene), mecanism care presupune existența în dreptul național a instrumentelor de coerciție necesare asigurării implementării legislației europene, având în vedere că, de regulă, termenele de intrare în vigoare a acestor reglementări sunt destul de scurte, aspect ce ar face grea sau chiar imposibilă intervenția legislativă la nivel național în interior respectivelor termene.

Pentru a se asigura transpunerea corespunzătoare a Codului european al comunicațiilor electronice – care, spre deosebire de vechiul cadrul legislativ european, fie nu mai reglementează anumite obligații, fie le reglementează în mod diferit – a fost necesară o regroupare a unor obligații existente sau o abrogare a altora, fapt ce a determinat mai multe modificări, astfel: în primul rând a fost necesară abrogarea dispozițiilor în vigoare care reglementau obligațiile respective, acestea regăsindu-se, după caz, identic sau nu, în conținutul altor articole, iar pe de altă parte acest fapt a determinat abrogarea contravențiilor corespunzătoare și/sau, după caz, reglementarea în cuprinsul altor puncte. Pentru a răspunde cerințelor Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd că actele normative care stabilesc și

sanctionează contravențiile intră în vigoare într-un termen de 30 de zile de la publicare, dar nu mai puțin de 10 zile în cazuri urgente, a fost reglementat în mod expres un termen de 30 de zile de la publicarea proiectului în Monitorul Oficial pentru intrarea în vigoare a prevederilor care reglementează contravențiile.

Măsuri pentru consolidarea independenței ANCOM și a efectivității acesteia în îndeplinirea atribuțiilor specifice

S-a prevăzut dreptul ANCOM de a încheia pentru președintele, vicepreședinții și personalul instituției contracte de asigurare de răspundere civilă profesională, pentru prejudiciile cauzate cu ocazia îndeplinirii atribuțiilor specifice în exercitarea mandatului sau în temeiul contractelor individuale de muncă. Contractele de asigurare de răspundere civilă profesională reprezintă un instrument modern prin care un interes legitim individual, al persoanei care a suferit un prejudiciu să fie despăgubită în mod efectiv și cu celeritate, este în mod armonios realizat alături de interesul public, general, ca autoritatea de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice să aibă constant o abordare proactivă în îndeplinirea atribuțiilor sale în contextul unui sector de activitate supus unor numeroase incertitudini, în special ca urmare a evoluției tehnologice rapide și a unui mandat larg de intervenție acordat de legislația europeană autorităților naționale de reglementare. De asemenea, aceste contracte de asigurare pot constitui un mijloc eficient de consolidare a independenței și imparțialității ANCOM în luarea măsurilor de reglementare, precum și în exercitarea atribuțiilor sale de monitorizare și control. Contractele de asigurare se vor încheia în condițiile stabilite de Codul Civil. Primele de asigurare se vor acoperi din bugetul ANCOM. Dintr-o perspectivă pe termen mediu și lung costul acestor prime de asigurare este mai mic decât costurile pe care le implică răspunderea patrimonială solidară a ANCOM pentru prejudiciile cauzate de personalul propriu în exercitarea competențelor instituției, inclusiv costurile de regres împotriva salariatului culpabil, precum și decât costurile de oportunitate cauzate de o potențială reticență a ANCOM în luarea unor măsuri necesare în timp util.

Dreptul ANCOM de contracta servicii de consultanță, expertiză, asistență tehnică și altele asemenea în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale a fost mai bine circumstanțiat în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare. Specificitatea domeniului de reglementare al ANCOM, caracterizat prin inovație și schimbări multiple generate de progresul tehnic, reclamă disponibilitatea unor cunoștințe în domenii tehnice de nișă în materii extrem de specializate (cu titlu de exemplu, infrastructura fizică a rețelelor de comunicații electronice, funcționarea și dimensionarea rețelelor poștale, evaluarea activelor, modelare financiară etc.). Aceste cunoștințe nu pot fi acoperite în întregime, în condiții de eficiență și economicitate, de personalul propriu al ANCOM, motiv pentru care este necesar ca autoritatea să apeleze la consultanța, expertiza externă.

În cele din urmă, proiectul de act normativ acordă ANCOM posibilitatea de a obține diferite informații de la Oficiului Național al Registrului Comerțului (ONRC), Ministerul Finanțelor Publice (MFP) și Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF). S-a reglementat această posibilitate întrucât ANCOM în exercitarea atribuțiilor sale are nevoie de anumite informații de la instituțiile anterior menționate. De exemplu, pentru exercitarea atribuțiilor de control și monitorizare ale furnizorilor din domeniile de competență ANCOM are nevoie de informații exacte referitoare la datele de identificare a entităților controlate (sub sancțiunea nulității actelor de control). Un alt exemplu îl reprezintă exercitarea de către ANCOM a competențelor sale în calitate de organ fiscal cu atribuții în ceea ce privește activitatea de realizare și colectare a creanțelor fiscale/bugetare datorate bugetului acesteia, în condițiile dispozițiilor Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare. Nu în ultimul rând, obținerea anumitor informații de la instituțiile precizate va permite ANCOM ușurarea sarcinii administrative în anumite procese (de exemplu, în procesul de autorizare a furnizorilor de comunicații electronice sau de colectare a datelor statistice). Informațiile privind identificarea, starea de funcționare sau administrare a societăților determină buna desfășurare a activității de

administrare și gestiune a resurselor limitate, fapt ce conduce la utilizare eficientă a acestora.

B. Facilitarea dezvoltării rețelelor de comunicații electronice

Prevederile propuse în cadrul capitolului III al proiectului au drept scop crearea unui cadru unitar, organizat și coerent privind procesul de autorizare a lucrărilor de construcții pentru infrastructura fizică necesară susținerii rețelelor de comunicații electronice, cuprinzând reglementările aplicabile domeniului comunicațiilor electronice, din perspectiva categoriilor de lucrări supuse avizării și autorizării, a documentației necesare și a procesului de recepție la terminarea acestora.

Întrucât posibilitatea exercitării efective a dreptului de acces pe proprietăți, sau la elementele de infrastructură fizică deținute de alți operatori de rețea, este esențială pentru dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice, se instituie un cadru care să permită accesul mai facil al furnizorilor de rețele de comunicații electronice și al operatorilor de infrastructuri de comunicații electronice la terenurile pe care ar urma să fie construite elementele de infrastructură fizică, indiferent de regimul juridic sau destinația acestor terenuri.

Astfel, proiectul de act normativ propune modificarea dispozițiilor legale în vigoare referitoare la posibilitatea amplasării infrastructurii fizice necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice pe terenuri agricole (indiferent de clasa de calitate a acestora), terenuri forestiere, spații verzi, terenuri care fac parte din arii naturale protejate.

Prevederile cuprinse în proiectul de act normativ au în vedere faptul că, de regulă, impactul lucrărilor de construcții necesare amplasării de noi infrastructuri fizice necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice este relativ redus, întrucât acestea nu necesită utilizarea unor suprafețe mari de teren, precum și faptul că executarea unor lucrări de construcții în anumite zone poate fi necesară pentru a permite furnizorilor de rețele de comunicații electronice să își îndeplinească obligațiile pentru a asigura funcționarea sistemului RO-ALERT sau accesul la Sistemul național unic pentru apeluri de urgență 112.

În acest sens, proiectul de act normativ instituie o derogare de la interdicția cu caracter general stabilită de art. 92 alin. (1) din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, pentru a permite instalarea infrastructurii fizice necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice și pe terenurile agricole încadrate în clasa I sau a II-a de calitate ori pe cele amenajate cu îmbunătățiri funciare. Eliminarea interdicției amplasării de rețele de comunicații electronice, sau a elementelor de infrastructură fizică necesare susținerii acestor rețele, pe anumite tipuri de terenuri (încadrate într-o anumită clasă de calitate, etc.) este necesară deoarece amplasamentul rețelelor de comunicații este ales pe baza unor criterii tehnice, care asigură buna funcționare a rețelelor respective, care fac ca, de multe ori, amplasarea elementelor de infrastructură să fie posibilă doar într-o anumită locație.

Proiectul de act normativ cuprinde prevederi speciale referitoare la scoaterea din circuitul agricol a unor suprafețe limitate din terenurile situate în extravilan, care au drept scop adaptarea dispozițiilor art. 92-94 din Legea nr. 18/1991 la situațiile în care proprietarul terenului nu poate fi identificat sau nu poate prezenta documente care să ateste dreptul de proprietate, furnizorul de rețele de comunicații electronice/operatorul de infrastructură de comunicații electronice având totuși încheiat, cu deținătorul terenului, un contract care conferă dreptul de a executa lucrări de construcții (așa cum este acesta definit la anexa nr. 8 din proiect).

De exemplu, potrivit Legii nr. 159/2016, furnizorii de rețele de comunicații electronice beneficiază de un drept de acces pe imobile iar contractul referitor la exercitarea acestui drept poate fi încheiat și cu titularii unor drepturi reale sau de folosință, alții decât proprietarii imobilelor.

Dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice presupune și efectuarea cu celeritate a lucrărilor de construcții, ceea ce implică și îndeplinirea în termen scurt a cerințelor pentru executarea acestor lucrări; în cazul terenurilor agricole situate în extravilan, lucrările de construcții pot fi efectuate doar după scoaterea suprafețelor necesare din circuitul agricol. Potrivit procedurii reglementate în prezent, scoaterea terenurilor din circuitul agricol se face cu acordul proprietarului terenurilor respective.

În practică, există însă situații în care titularii dreptului de proprietate asupra unor terenuri nu pot fi identificați ori nu pot prezenta documente care atestă dreptul lor de proprietate.

Proiectul propune un mecanism care să permită scoaterea din circuitul agricol a unor suprafețe din terenurile din extravilan cu privire la care furnizorii de rețele/operatorii de infrastructură de comunicații electronice au încheiat cu titularii dreptului de folosință un contract care conferă dreptul de a executa lucrări de construcții, permițându-se astfel executarea lucrărilor de construcții. Acest mecanism presupune atât îndeplinirea unor condiții cumulative în care se poate proceda la scoaterea unei suprafețe de teren din circuitul agricol cu acordul deținătorului cât și urmarea unei proceduri publice pentru identificarea proprietarilor terenurilor respective, în vederea obținerii acordului pentru scoaterea din circuitul agricol a suprafețelor pe care se vor efectua lucrările de construcții respective.

În cazul în care proprietarii nu pot fi identificați sau nu dovedesc dreptul lor de proprietate, scoaterea definitivă din circuitul agricol a suprafețelor necesare pentru instalarea infrastructurii de comunicații electronice se poate face cu acordul deținătorilor terenurilor respective. În toate situațiile, furnizorii de rețele de comunicații electronice, respectiv operatorii de infrastructură, își vor asuma obligația de a-i despăgubi pe proprietarii terenurilor pentru eventualele daune aduse prin scoaterea din circuitul agricol.

Cuantumul despăgubirilor se stabilește prin acordul părților sau, în cazul în care părțile nu se înțeleg, prin hotărâre judecătorească. La calculul despăgubirilor vor fi avute în vedere cel puțin următoarele criterii: a) suprafața de teren afectată cu ocazia efectuării lucrărilor; b) tipurile de culturi și plantații, precum și amenajările afectate de lucrări; c) activitățile restrânse cu ocazia lucrărilor.

De asemenea, în vederea limitării pe viitor a efectelor lucrărilor asupra terenului în cauză, la efectuarea acestora, furnizorii de rețele de comunicații electronice, respectiv operatorii de infrastructură de comunicații electronice, sunt obligați să prevadă soluții tehnice care să permită partajarea elementelor de infrastructură fizică amplasate.

În cazul terenurilor agricole situate în intravilan care, conform dispozițiilor legale în vigoare, sunt scoase din circuitul agricol prin emiterea autorizațiilor de construire, proiectul de lege prevede că pot fi utilizate pentru efectuarea lucrărilor de construcții pentru instalarea infrastructurii fizice de comunicații electronice fără a mai fi necesară scoaterea din circuitul agricol.

În vederea asigurării condițiilor pentru instalarea elementelor de infrastructură aferente rețelelor de comunicații, terenurile care fac parte din fondul forestier național vor putea fi ocupate temporar pe întreaga durată a realizării lucrărilor de construcții cu privire la elementele de infrastructură fizică și de existență a rețelelor de comunicații electronice respective, cu asigurarea plății anticipate a obligațiilor bănești de către beneficiarul aprobării de ocupare temporară a terenurilor din fondul forestier național pentru obiectivul respectiv. Derogarea este necesară din cauza specificului rețelelor de comunicații, care pot avea o durată medie de viață mai mare de 10 ani (termenul prevăzut de art. 39 alin. (2) din Codul Silvic pentru scoaterea temporară din fondul forestier); această soluție este similară celei aplicate rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice, respectiv a gazelor naturale.

Totodată, proiectul conține prevederi privind procedura de ocupare temporară a terenurilor forestiere proprietate privată, altele decât cele aflate în proprietatea privată a unităților administrativ teritoriale, plecând de la aceleași situații identificate în practică și expuse mai sus cu privire la procedura de scoatere din circuitul agricol a unor suprafețe de teren situate în extravilan (titularii dreptului de proprietate asupra unor terenuri nu pot fi identificați ori nu pot prezenta documente care atestă dreptul lor de proprietate). Având în vedere similaritatea dintre cele două situații, și pentru procedura ocupării temporare a terenurilor forestiere a fost prevăzută posibilitatea obținerii acordului deținătorului terenului precum și un mecanism care să asigure atât realizarea unor condiții cumulative cât și urmarea unei proceduri publice pentru identificarea proprietarilor terenurilor respective.

De asemenea, ținând cont de condițiile care trebuie îndeplinite pentru a asigura funcționarea în condiții optime a rețelelor de comunicații electronice, de faptul că elementele de infrastructură nu afectează suprafețe mari de teren, precum și de necesitatea efectuării lucrărilor de construcții cu celeritate, elementele de infrastructură fizică necesare susținerii acestor rețele pot fi amplasate și la distanțe mai mici de 50 metri de liziera pădurii, în afara fondului forestier, fără a fi necesară obținerea avizului structurii teritoriale a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Prin proiectul de act normativ nu se acordă facilități de ordin financiar sau fiscal, furnizorii de rețele de comunicații electronice și operatorii de infrastructuri de comunicații electronice având obligația de a plăti taxele aferente scoaterii din circuitul agricol sau forestier a suprafețelor ocupate de elementele de infrastructură fizică.

Proiectul de lege reglementează posibilitatea instalării infrastructurii fizice și pe terenurile cu un regim de protecție, cu respectarea anumitor condiții; astfel, în zonele-tampon, în zonele de conservare durabilă, de management durabil, precum și în zonele de dezvoltare durabilă, lucrările pentru instalarea infrastructurii fizice pentru susținerea rețelilor de comunicații electronice pot fi executate, dar cu respectarea cerințelor impuse de autoritățile competente pentru protecția mediului. Instalarea în astfel de zone a infrastructurii fizice necesare susținerii rețelilor de comunicații electronice va fi permisă în situațiile în care, din motive tehnice, nu pot fi utilizate alte amplasamente, iar lucrările sunt necesare pentru asigurarea accesului la sistemul de avertizare în situații de urgență RO-ALERT, respectiv la sistemul național unic pentru apeluri de urgență. Pentru a reduce la minim intervențiile în aceste zone, furnizorii de rețele de comunicații electronice, respectiv operatorii de infrastructură de comunicații electronice, vor fi obligați să prevadă soluții tehnice care să permită partajarea elementelor de infrastructură fizică între mai mulți furnizori de rețele de comunicații electronice.

Având în vedere dispozițiile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelilor de comunicații electronice, potrivit cărora furnizorii de rețele de comunicații electronice beneficiază de un drept de acces în spațiile aflate în proprietate indiviză în blocurile de locuințe, inclusiv în vederea instalării elementelor de infrastructură necesare rețelilor de comunicații pe zidurile ori terasele clădirilor, proiectul de lege clarifică faptul că dreptul de acces se obține prin contract încheiat cu asociația de proprietari, reprezentată de președintele acesteia. Decizia asociației de proprietari în vederea încheierii contractului de acces urmează să fie adoptată conform dispozițiilor legale în vigoare, respectiv Legea nr. 196/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor. Acest principiu va fi valabil și în cazul încheierii de către operatorii de infrastructură a altor tipuri de contracte care le va acorda un drept de a executa lucrări de construcții în cadrul unui condominiu (încheierea contractelor de acces, în condițiile Legii nr. 159/2016, este recunoscută doar furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice).

În ceea ce privește executarea lucrărilor de construcții, proiectul de act clarifică faptul că procedurile de autorizare reglementate (fie prin intermediul procedurilor aplicabile lucrărilor de mică amploare/lucrărilor standard propuse prin proiect, fie prin intermediul procedurilor instituite prin Legea nr. 50/1991) se aplică lucrărilor având ca obiect construirea sau desființarea de infrastructuri fizice, nu și lucrărilor care privesc exclusiv echipamentele aferente rețelilor de comunicații electronice. Astfel, proiectul prevede categorii de lucrări exceptate de la aceste proceduri dar, în același timp, și un mecanism de notificare al efectuării acestora, astfel încât organele de control să poată verifica încadrarea corectă a lucrărilor efectuate în categoriile exceptate.

Proiectul definește anumite categorii de lucrări – de mică amploare, respectiv standard – care pot fi executate fără a fi necesară emiterea unei autorizații de construire. Procedura nou-reglementată impune furnizorilor de rețele de comunicații electronice și operatorilor de infrastructură de comunicații electronice obligația de a întocmi proiectul tehnic necesar executării acestor lucrări și de a obține, după caz, avizele necesare din partea autorităților competente, notificând autorităților publice locale termenele și condițiile în care urmează să fie desfășurate lucrările respective.

O procedură similară urmează să fie aplicată și în cazul executării de lucrări standard, când lucrările de construcții necesare susținerii rețelilor de comunicații electronice se desfășoară inclusiv asupra unor elemente de infrastructură existente, în cazul cărora procedura de autorizare a fost deja parcursă. Potrivit dispozițiilor Legii nr. 159/2016, contractele referitoare la exercitarea dreptului de acces la infrastructură trebuie să cuprindă detalii cu privire la condițiile în care este permis accesul, inclusiv din punct de vedere tehnic, iar încheierea lor se face prin implicarea directă a operatorilor de rețele. Astfel, avizele pe care operatorii de rețele le emit în vederea desfășurării de lucrări cu privire la elementele rețelilor respective, pot fi incluse, în multe cazuri, în contractele de acces la rețea încheiate cu furnizorii de rețele de comunicații electronice, fără a mai face necesară emiterea unor

avize distincte, ceea ce contribuie la simplificarea procedurii de autorizare. Acest principiu a fost extins și pentru operatorii de infrastructură, în situația în care aceștia încheie cu operatorii de rețea alte contracte care le conferă dreptul de a executa lucrări de construcții asupra infrastructurii respective. În acest sens, proiectul de lege prevede că, în cazurile în care sunt utilizate elemente de infrastructură deja existente, avizele operatorilor infrastructurii respective sunt incluse în contractele prin care acei operatori acordă un drept de a executa lucrări de construcții (așa cum este el definit în Anexa nr. 8 la proiect); aceste prevederi au drept scop evitarea duplicării procedurilor, cu consecința imediată a reducerii timpului necesar pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice.

În toate cazurile, autoritățile administrației publice locale au dreptul să verifice dacă desfășurarea lucrărilor de mică amploare, respectiv a lucrărilor standard, se face conform legii și pe baza unei documentații complete și să sancționeze eventualele abateri.

Totodată, în considerarea impactului redus și al caracterului standardizat al acestora, pentru lucrările de mică amploare și pentru lucrările standard a fost instituită posibilitatea aprobării tacite în cazul procedurii de obținere a avizelor ori autorizațiilor necesare. Aceste prevederi își propun de asemenea să înlăture barierele birocratice și să sancționeze eventuala nerespectare a termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor de emitere a avizelor necesare executării lucrărilor cu privire la infrastructura fizică necesară susținerii rețelelor de comunicații electronice. Aceste dispoziții ale proiectului nu se suprapun cu cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2003 privind procedura aprobării tacite, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 486/2003, referindu-se expres la avizele necesare executării lucrărilor de construcții pentru infrastructura fizică necesară susținerii rețelelor de comunicații electronice.

Pentru lucrările de construcții specifice infrastructurii de comunicații electronice care nu se vor încadra în categoria lucrărilor de mică amploare, a celor standard ori a celor pentru care este necesară doar notificarea executării, rămân aplicabile prevederile legislației specifice autorizării executării lucrărilor de construcții, cu anumite excepții expres prevăzute în proiect.

Un alt element caracteristic comunicațiilor electronice este impactul semnificativ și imediat pe care un incident de natură să afecteze integritatea rețelelor ori infrastructurilor de comunicații electronice îl are asupra continuității furnizării serviciilor.

Astfel, proiectul conține prevederi prin care sunt reglementate efectuarea cu caracter de urgență a unor lucrări necesare pentru asigurarea funcționării rețelelor de comunicații electronice în urma apariției unor incidente care afectează furnizarea de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice sau pentru a înlătura consecințele unui accident, a unei calamități naturale, ale unui dezastru sau unui sinistru deosebit de grav, ori ale unor fenomene meteorologice deosebite.

Toate aceste măsuri suplimentare de simplificare a procedurilor de autorizare a lucrărilor de construcții specifice rețelelor și infrastructurii de comunicații electronice se subscriu concepției de reglementare instituite prin Directiva 2014/61/UE și corespund preocupărilor permanente la nivelul Uniunii Europene pentru eficientizarea procesului de instalare a rețelelor de comunicații electronice și a infrastructurilor fizice care le susțin.

Astfel, este de remarcat considerentul 28 din preambulul Directivei 2014/61/UE care stabilește posibilitatea Statelor Membre de a lua unele măsuri pentru simplificarea procesului de autorizare, cum ar fi introducerea aprobării tacite în caz de lipsă a unui răspuns în termen din partea autorității emitente sau exceptarea anumitor categorii de lucrări de mică amploare sau standard de la cerința obținerii autorizației. De asemenea, același considerent confirmă posibilitatea Statelor Membre de a excepta anumite elemente ale rețelelor de comunicații electronice de la cerința obținerii unor autorizații.

Ulterior adoptării Directivei 2014/61/UE, prin Codul european al comunicațiilor electronice s-au stabilit măsuri suplimentare de simplificare a procedurilor administrative, una dintre acestea constând în eliminarea autorizațiilor pentru instalarea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă. Cu toate acestea, este de subliniat faptul că transpunerea prevederilor Codului european al comunicațiilor referitoare la punctele de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă (echipamente de acces pe suport radio, parte a unei rețele publice de comunicații electronice) se realizează prin modificarea și completarea dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare precum și ale Legii nr. 159/2016 privind regimul

infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, cu completările ulterioare. Capitolul III al proiectului reglementează situația realizării de infrastructură fizică (nouă) necesară pentru susținerea punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, aspect care nu este vizat de Codul european al comunicațiilor dar care se înscrie în demersul de simplificare al procedurilor de autorizare al lucrărilor specifice domeniului comunicațiilor electronice.

C. Stabilirea unor măsuri de facilitare a supravegherii pieței echipamentelor radio și aparatelor

Principiul consacrat în art. 63 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, consacră regula ca norma derogatorie să fie stabilită printr-un act normativ „de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază”. Or, categoria din care va face parte proiectul de act normativ propus (cea a legilor) se află pe o poziție superioară în ierarhia normelor juridice față de cea a actului normativ care se intenționează a fi modificat (categoria hotărârilor de guvern), fiind respectat, din punct de vedere al normelor de tehnică legislativă, principiul ierarhiei actelor normative. Mai mult, având în vedere faptul că dispozițiile proiectului urmează a impune pe cale administrativă, prin efectele sale (restricții la libera circulație a bunurilor), un regim sancționator mai împovăraător decât un mecanism clasic contravențional, aflat sub autoritatea dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, s-a considerat necesar ca intervenția legislativă să fie realizată printr-un act normativ „cel puțin egal cu cel al reglementării de bază”, în acest caz Ordonanța Guvernului nr. 2/2001.

Pentru a înțelege mai bine, la nivel conceptual, situația juridică reglementată se impun a fi făcute următoarele clarificări: la nivel unional, atât Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio și de abrogare a Directivei 1999/5/CE (Directiva RED), cât și Directiva 2014/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea legislațiilor statelor membre cu privire la compatibilitatea electromagnetică (Directiva EMC) au stabilit cadre sancționatorii de natură heteroclită față de regimul contravențional național guvernat de Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, prin aceea că propun măsuri sancționatorii provizorii, temporare, care urmează a fi definitive doar în măsură în care sunt confirmate la nivel unional. De asemenea, prevederile directivelor amintite stabilesc, în sfera sancționării, principiul aplicării armonizate la nivel unional a măsurilor definitive privind restricția liberei circulații a bunurilor pe piața unică, prin aceea că, odată confirmată a fi justificată la nivel unional o astfel de măsură restrictivă, toate statele membre au obligația implementării sale, aspect de natură să contravină dreptului intern contravențional care, în mod definitoriu, stabilește ca fapta să fie constatată de agentul constator care acționează pe teritoriul național. Or, având în vedere faptul că prezentul proiect de act reglementează situația în care, datorită constatărilor realizate la nivelul altor autorități de supraveghere și control de la nivelul statelor Uniunii Europene, vor fi impuse operatorilor economici, pe cale administrativă, măsuri de natură punitivă fără ca acest fapt să fie o consecința conduitei lor greșite, prevederea trebuie să se regăsească într-un act normativ cel puțin de nivelul Ordonanței Guvernului nr. 2/2001. Cu alte cuvinte, măsurile ce se impun privesc un produs pentru care a fost stabilit la nivelul Uniunii Europene că nu respectă cerințele directivelor amintite.

În ceea ce privește natura derogatorie a măsurilor propuse, avem în vedere faptul că atât art. 43 din Hotărârea Guvernului nr. 740/2016 privind punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio, cu modificările și completările ulterioare, cât și art. 35 din Hotărârea Guvernului nr. 487/2016 privind compatibilitatea electromagnetică, cu modificările și completările ulterioare, stabilesc, principial, ca în situația în care un echipament prezintă un risc ce poate afecta sănătatea, siguranța persoanelor ori interesul public protejat de aceste hotărâri, să se efectueze o evaluare cu privire la echipamentul radio în cauză, după care urmează a fi apreciată situația de fapt și măsurile care se impun a fi luate, mergând până la dispunerea unor sancțiuni de natură să restricționeze libera circulație a bunurilor. Or, dispozițiile propuse normează o situație de excepție de la această conduită, prin aceea că stabilesc ca, în acele circumstanțe în care riscul este semnalat de unul dintre celelalte state membre, ANCOM să impună măsuri administrative restrictive operatorilor ce

activează la nivel național, fără a urma în acest sens procedura de evaluare a riscului stabilită în art. 43 din Hotărârea Guvernului nr. 740/2016 sau art. 35 din Hotărârea Guvernului nr. 487/2016.

După cum se vede așadar, la nivelul unional de reglementare a pieței echipamentelor radio și a compatibilității electromagnetice, este legiferată situația în care un produs nesigur, retras ori rechemat de pe piață într-un stat membru, să fie eliminat, odată devenită măsură justificată, în tot spațiul Pieței Unice.

În acest sens, atât Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio și de abrogare a Directivei 1999/5/CE, transpusă în legislația națională prin Hotărârea Guvernului nr. 740/2016 privind punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio, cu modificările și completările ulterioare, cât și Directiva 2014/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislațiilor statelor membre cu privire la compatibilitatea electromagnetică, transpusă prin Hotărârea Guvernului nr. 487/2016 privind compatibilitatea electromagnetică, cu modificările și completările ulterioare, cuprind reglementări care instituie un mecanism de natură să coordoneze eforturile statelor membre și să elimine costuri și birocrății inutile în vederea consolidării unei piețe sigure a echipamentelor radio, respectiv a aparatelor.

Situația faptică care a determinat reglementarea mecanismului anterior menționat o reprezintă produsele care sunt testate de mai multe organisme de supraveghere diferite, fără niciun fel de coordonare între ele, creând o muncă suplimentară inutilă, care este costisitoare de timp și resurse. Prin urmare, dispozițiile art. 40 alin. (8) din Directiva 2014/53/UE, respectiv art. 38 alin. (8) din Directiva 2014/30/UE, prevăd faptul că statele membre se asigură că se iau fără întârziere măsurile restrictive adecvate, cum ar fi retragerea echipamentelor radio de pe piață, în legătură cu echipamentele radio, respectiv aparatele în cazul cărora alte state membre au dispus aceste măsuri restrictive. De asemenea, dispozițiile art. 41 alin. (1)-(2) din Directiva 2014/53/UE, respectiv ale 39 alin. (1)-(2) din Directiva 2014/30/UE, stabilesc faptul că în cazul în care măsura națională este considerată justificată, fie prin intermediul stemului de informare și comunicare pentru supravegherea pieței pan-europene (ICSMS), fie printr-un act de punere în aplicare al Comisiei, se asigură că toate statele membre iau măsurile care se impun pentru a se asigura că echipamentul radio, respectiv aparatul neconform este retras de pe piața lor.

Ca atare, prin Capitolul IV din proiectul de act normativ se propune reglarea aspectelor indicate în alineatele precedente în cazul echipamentelor sau aparatelor asupra cărora se iau măsuri restrictive din partea celorlalte state membre ale Uniunii Europene. În acest fel se întregesc instrumentele aflate la îndemâna autorității de supraveghere și control.

Prin dispozițiile din proiect se propun ca măsurile restrictive în legătură cu echipamentele radio sau aparatele față de care alte state membre au luat măsuri prohibitive să fie dispuse pentru piața din România pe cale administrativă, prin decizie a ANCOM. Dată fiind importanța limitării fenomenului de circulație a produselor neconforme pe piața unională, normele propuse stabilesc, prin excepție de la prevederile art. 14 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, faptul că litigiilor având ca obiect actului administrativ emis de ANCOM nu le sunt aplicabile instituția juridică a suspendării actului administrativ. Reglementarea propusă urmărește eliminarea unor eventuale blocaje în aplicarea măsurilor armonizate la nivelul Uniunii și nerespectarea obligațiilor de stat membru. Excepția propusă în prezentul act reprezintă, în fapt, o expresie a necesității de a coordona la nivel național măsurile adoptate la nivelul Uniunii Europene (în cel puțin un stat membru, de regulă, statul care a identificat pentru prima dată echipamentul sau aparatul neconform). Neimplementarea unor măsuri identice la nivel național ar conduce la o ineficientă activitate de supraveghere și control al echipamentelor sau aparatelor ce intră în sfera de reglementare a Hotărârii Guvernului nr. 740/2016, respectiv Hotărârii Guvernului nr. 487/2016 privind compatibilitatea electromagnetică atât pe plan național, cât și pe piața unională.

Prin urmare, prin stabilirea excepției privind inaplicabilitatea prevederilor art. 14 din Legea nr. 554/2004 s-a avut în vedere faptul că această instituție de drept urmărește o întrerupere provizorie a producerii de efecte a unui act administrativ. Or, prin raportare la dispozițiile art. 40 alin. (8) din Directiva 2014/53/UE, respectiv art. 38 alin. (8) din Directiva 2014/30/UE, ar fi diminuat efectul util al coordonării statelor membre dacă instanța

națională ar întrerupe aplicarea măsurii deja consfințite la nivelul Uniunii ca fiind justificată. Mai mult, instituția de drept al suspendării are rolul de a asigura protecția juridică a persoanei potențial vătămate, până la evaluarea legalității deciziei administrative de către instanța de contencios administrativ, ceea ce în cazul de față este inaplicabil, întrucât aceasta are la dispoziție anterior definitivării măsurii provizorii timp de 3 luni posibilitatea de a contesta și stopa măsura, inclusiv de a proba potențiala vătămare. Facem precizarea însă că orice persoană interesată are asigurată în continuare posibilitatea de a solicita anularea actului administrativ, prin această abordare urmând să se asigure accesul liber la justiție în condițiile art. 21 din Constituția României, republicată. Pentru buna executare a deciziei dispuse de președintele Autorității, s-a prevăzut, de asemenea, un sistem de sancționare contravențională, de natură să descurajeze neaplicarea măsurilor corective dispuse de ANCOM.

D. Clarificarea aplicării unor prevederi din Legea nr. 159/2016

În vederea clarificării modului de aplicare a unor dispoziții în vigoare din Legea nr. 159/2016, proiectul propune o serie de modificări care să îmbunătățească textele vizate și să excludă posibile interpretări care nu au fost avute în vedere de legiuitor. Astfel, pentru sublinierea componentei de folosință asupra bunului care face obiectul accesului, în definiția dreptului de acces a fost introdusă o mențiune corespunzătoare.

În vederea clarificării modului în care, pe baza prevederilor existente ale art. 6 alin. 4, 5 și 6 din Legea nr. 159/2016, ANCOM stabilește tarifele maxime care pot fi percepute de entitățile prevăzute la art. 6 alin. (1) și (2) din același act normativ, proiectul precizează că în situația în care elementele pe care ANCOM le ia în calcul la stabilirea tarifului maxim nu conduc la obținerea unei valori pozitive, atunci exercitarea dreptului de acces se va realiza în mod gratuit. Prin această normă nu se introduce o restrângere suplimentară în ceea ce privește exercitarea dreptului de proprietate publică, ci se urmărește clarificarea interpretării și aplicării prevederilor art. 6 alin. (4), (5) și (6) din Legea nr. 159/2016. Astfel, în aplicarea art. 6 alin. (4), (5) și (6) ANCOM a emis Decizia președintelui ANCOM nr. 997/2018 privind tarifele maxime care pot fi percepute pentru exercitarea dreptului de acces pe, deasupra, în sau sub imobilele proprietate publică, act normativ în care, pentru majoritatea tipurilor de acces pe domeniu public, sunt incidente situațiile în care beneficiile tangibile și intangibile depășesc contravaloarea lipsei de folosință și despăgubirea pentru prejudiciile directe și certe. Din cauza unor diferențe de interpretare între emitent și unele entități care ar trebui să pună în aplicare acest act normativ, Decizia președintelui ANCOM nr. 997/2018 face obiectul unui litigiu între Asociația Municipiilor din România și ANCOM, fapt ce afectează în mod grav siguranța raporturilor juridice privind accesul furnizorilor de rețele de comunicații electronice pe proprietate publică. În ceea ce privește ipoteza instalării rețelelor de comunicații electronice pe stâlpi, piloni sau pe alte elemente de infrastructură fizică aflate pe proprietate publică, textul fost îmbunătățit prin sublinierea că ipoteza reglementată la art. 6 alin. (12) din Legea nr. 159/2016, se aplică pe orice categorie de drum, fie de interes național, județean ori local, inclusiv dacă accesul pe respectivele drumuri ar face obiectul tarifelor prevăzute de art. 46 alin. (9) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor.

În ceea ce privește conținutul normativelor tehnice a fost simplificată structura acestora, prin eliminarea avizului necesar în vederea emiterii autorizației de construire, procedură care birocratiza acest proces, precum și a listei de avize și acorduri solicitate pentru autorizarea lucrărilor de infrastructură fizică a rețelelor publice de comunicații electronice, document care nu este specific unor normative tehnice.

E. Serviciul „My ANCOM”

Proiectul de act normativ stabilește un cadru pentru comunicarea facilă, prin mijloace electronice, între ANCOM, pe de o parte, și furnizorii de comunicații electronice, respectiv furnizorii de servicii poștale, pe de altă parte, reprezentând astfel încă un pas înspre digitalizarea serviciilor publice, una dintre cerințele constante ale mediului de afaceri din România. Ca urmare a adoptării acestui cadru normativ ANCOM va putea comunica orice document destinat furnizorilor de comunicații electronice și celor de servicii poștale prin intermediul unui sistem electronic cu acces securizat care înregistrează data și ora de încărcare a fiecărui document și care oferă garanții împotriva înlocuirii sau alterării conținutului oricărui document încărcat.

Acest sistem va reprezenta un avantaj atât pentru ANCOM, care își va putea reduce eforturile de comunicare a documentelor putându-le astfel redirecționa către activitățile

	<p>mai importante, de reglementare și de monitorizare a piețelor, cât și pentru furnizori, care vor putea lua la cunoștință imediat cu privire la orice solicitare din partea ANCOM având însă la dispoziție 3 zile lucrătoare până când respectiva solicitare va fi considerată comunicată din punct de vedere legal. Prin urmare aceste 3 zile lucrătoare se adaugă termenului de răspuns acordat de ANCOM în cuprinsul solicitării.</p> <p>Toți furnizorii vor fi înregistrați automat în sistem, fără să fie nevoiți să transmită o cerere în acest sens către ANCOM. Cu toate acestea furnizorii care nu vor să participe la sistemul de comunicare electronică au posibilitatea să renunțe la acest drept.</p> <p>Prin decizie a ANCOM vor fi detaliate condițiile de punere în aplicare a cadrului normativ propus.</p>
3. Alte informații	
<p align="center">Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ</p>	
1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	<p>Prin proiectul de act normativ se urmărește, printre altele, transpunerea Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, proiectul de act legislativ european fiind supus unei proceduri de consultare europeană.</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
3. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații	Nu au fost identificate.

<p align="center">Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)</p>						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		2022	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						

(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ modifică și completează următoarele acte normative: a) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare; b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare c) Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelilor de comunicații electronice, cu modificările și completările ulterioare; d) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului național unic pentru apeluri de urgență, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 160/2008, cu modificările și completările ulterioare; e) Ordonanța de urgență nr. 34/2014 privind drepturile consumatorilor în cadrul contractelor încheiate cu profesioniștii, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 157/2015, cu modificările și completările ulterioare; f) Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare g) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare h) Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare i) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	<p>j) Legea cadastrului și publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>k) Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>l) Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.</p>
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	<p>Prin proiectul de act normativ se urmărește transpunerea în legislația națională a:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 321 din 17 decembrie 2018, cu excepția art. 114 – ”<i>Obligații de difuzare</i>” și a principiilor reținute în considerentele 308, 309 și 310 din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului întrucât norma națională ce tratează acest aspect este reținută în cadrul art. 82 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare; ▪ art. 40 alin. (8) din Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio și de abrogare a Directivei 1999/5/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 153 din 22 mai 2014; ▪ art. 38 alin. (8) din Directiva 2014/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislațiilor statelor membre cu privire la compatibilitatea electromagnetică, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 96 din 29 martie 2014.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.
<p align="center">Secțiunea a 6-a</p> <p align="center">Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor	Această consultare a fost realizată.

asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative, cu modificările ulterioare.	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente, cu modificările și completările ulterioare.	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Proiectul de act normativ necesită avizul Consiliului Legislativ și al Consiliului Concurenței.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Conținutul proiectului de act normativ a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Transporturilor și Infrastructurii în data de 15.10.2020, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. În data de 12.11.2020 a fost organizată și dezbaterea publică a proiectului de act normativ.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu au fost identificate.

În baza celor mai sus prezentate, am elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice.

Ministrul
cercetării, inovării și digitalizării

Președintele
Autorității Naționale pentru Administrare și
Reglementare în Comunicații

Ciprian-Sergiu TELEMAN

Vlad Ștefan STOICA

Ministrul transporturilor și infrastructurii

Cătălin DRULĂ

În baza celor mai sus prezentate, am elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice.

Avizăm

Viceprim-ministru

Ilie-Dan BARNA

Viceprim-ministru

Hunor KELEMEN

Ministrul finanțelor

Alexandru NAZARE

Ministrul apărării naționale

Ionel Nicolae CIUCĂ

Ministrul sănătății

Vlad Vasile VOICULESCU

Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și
administrației

Attila-Zoltán CSEKE

Ministrul energiei

Virgil-Daniel POPESCU

Ministrul economiei, antreprenoriatului și turismului

Claudiu-Iulius-Gavril NĂSUI

Ministrul mediului, apelor și pădurilor

Barna TÁNCZOS

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale

Nechita-Adrian OROS

Ministrul muncii și protecției sociale

Raluca TURCAN

Ministrul culturii

Bogdan GHEORGHIU

Directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale

Ionel-Sorin BĂLAN

Ministrul afacerilor interne

Lucian Nicolae BODE

Directorul Serviciului de Informații Externe

Gabriel VLASE

Directorul Serviciului Român de Informații

Eduard Raul HELLVIG

Președinte-Director General al Agenției Naționale de
Cadastru și Publicitate Imobiliară

Laurențiu Alexandru BLAGA

Directorul Serviciului de Protecție și Pază

Lucian-Silvan PAHONȚU

În baza celor mai sus prezentate, am elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice.

Avizăm

Președintele Autorității Naționale de Supraveghere a
Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

Ancuța Gianina OPRE

Președintele
Agenției Naționale pentru Aarii Naturale Protejate

Adi CROITORU

Președintele
Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul
Energiei
Dumitru CHIRIȚĂ

Președintele Autorității Naționale pentru Protecția
Consumatorilor

Claudiu Daniel DOLOT

Ministrul afacerilor externe,

Bogdan Lucian AURESCU

Ministrul justiției,

Stelian-Cristian ION